

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 5122, 5123, 5124, 5125, 5126.
 Informativni oddelki: Ljubljana, Selopburgova ul. — Tel. 5492 in 2402.
 Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
 Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 6. — Telefon št. 190.
 Podružnica: Jesenice: pri kolodvoru št. 540.
 Podružnica Novo mesto: Ljubljanska cesta št. 42.
 Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izhaja vsak ponedeljek jutraj. — Naroda se posebej izvalja po pošti prejemanja 4 Din, po raznašalnih delavcih 5 Din mesečno.
 Uradništvo: Ljubljana: Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 5122, 5123, 5124, 5125 in 5126.
 Maribor: Aleksandrova cesta 13. — Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
 Celje: Kocenova ul. 6. — Telefon št. 190.
 Rokopisni se ne vračajo. — Ogled po tarifi.

SVEČANOSTI OB POSETU FRANCO-SKEGA POSLANIKA NAGGIARA

Včeraj dopoldne je poslanik Naggiar s spremstvom posetil Kranj — Na slavnostni seji Francoskega instituta v Ljubljani so bila izročena visoka odlikovanja — Pristrčna manifestacija volje za medsebojno spoznavanje

Ljubljana, 4. decembra. Danes dopoldne je Kranj svečano sprejel poslanika francoske republike ministra g. Paula Naggiara, ki se je pripeljal z avtomobilom v gorenski metropol, da prisotne praznično 10letnici ondotnega krožka prijateljev Francije. G. ministra so spremljali: konzul g. Neuville z gospo, lektor prof. Lacroix in profesorja gg. Prezelj in Jaklič. Odličnega gosta so v Narodnem domu pozdravili zastopniki vseh oblastev, društev in korporacij.

Svečano matinejo je otvoril predsednik krožka prof. Niko Kuret. V lepem govoru v francosčini, katerega je minister Naggiar poslušal z vidnim zanimanjem, je očrtal naše iskreno prijateljstvo s Francijo, poudarjajoč, da je vse delovanje naših krožkov in seveda tudi krožka v Kranju šele začetek v zblizevanju našega in francoskega naroda; toda delavci v krožkih bodo vztrajali na začetni poti, dokler ne dosežejo svojega smotra: globokega, prijateljskega zblizanja, spoznanja in sodelovanja med obema narodoma na vseh področjih, v kulturi, civilizaciji, politiki in gospodarstvu. Govor prof. Kureta je navzoče občinstvo odobrilo z navdušenim aplavzom. Minister g. Naggiar se je predsedniku zahvalil z iskrenimi besedami.

Gimnazijski pevski zbor je nato s spremljevanjem sokolskega orkestra in pod vodstvom prof. Švikaršiča zapel marseljske pesnitve. Sledila je deklaracija Alcarodove globoke predstave »Svoboda, enakost, bratstvo«. Deklamirale so jo tri dijakinje kranjske gimnazije. Gimnazijski pevski zbor je zapel Collinovo »Dijaško koronico«, operna pevka gospa Vera Majdičeva je zapela Godardovo »Uspavanko« in arijo iz »Fausta«. Na klavirju jo je spremljala gđ. Ravnikova. Ob istem spremljanju je nato zapel Mirko Pugalj arijo iz opere »Alceste« in Gretjevo »Bakhično pesem«.

S tem je bil končan prvi del matineje. Minister g. Naggiar je sprejel z odobravnjem vse točke, katere so vsi nastopajoči res vrnili in umetniško občutno predvajali. Ob koncu je konzul g. Neuville še razdelil med dijake gimnazije krasne nagrade v obliki knjig in del najznamenitejših klasičnih in sodobnih francoskih književnikov.

Le prehitro je tekel čas in gostje so se morali vrniti v Ljubljano k svečanostim v Francoskem institutu. Viharno pozdravljeni ob slovesu so se gostje v dveh avtomobilih odpeljali iz Kranja v Narodnem domu je pa sledil drugi del matineje, pri katerem so nastopili ravnatoka z velikim uspehom sokolski orkester pod vodstvom g. Pakina, gimnazijski pevski zbor, dijaki z deklaracijami, ponovno Vera Majdičeva in Mirko Pugalj ob spremljanju gđ. Ravnikove. Slavnost se je zaključila z našo himno »Bože pravde«.

Ze dolgo ni bilo v Kranju tako lepe slavnosti. Vsi radostni in navdušeni so poslušali zapuščali Narodni dom in vidno je delil z njimi radost minister g. Naggiar s spremstvom. Še priroda se je lesketala v vsej krasoti, zasedene gore so razkazovale svojo prelest, sonce je prijazen prigrevalo. Minister g. Naggiar ni štedil z besedo pohvale in navdušenja tako zaradi izvrstno uspele matineje kakor tudi zaradi lepote, v kakršni se mu je danes pokazala naša Gorenjska.

dovo »Uspavanko« in arijo iz »Fausta«. Na klavirju jo je spremljala gđ. Ravnikova. Ob istem spremljanju je nato zapel Mirko Pugalj arijo iz opere »Alceste« in Gretjevo »Bakhično pesem«.

S tem je bil končan prvi del matineje. Minister g. Naggiar je sprejel z odobravnjem vse točke, katere so vsi nastopajoči res vrnili in umetniško občutno predvajali. Ob koncu je konzul g. Neuville še razdelil med dijake gimnazije krasne nagrade v obliki knjig in del najznamenitejših klasičnih in sodobnih francoskih književnikov.

Le prehitro je tekel čas in gostje so se morali vrniti v Ljubljano k svečanostim v Francoskem institutu. Viharno pozdravljeni ob slovesu so se gostje v dveh avtomobilih odpeljali iz Kranja v Narodnem domu je pa sledil drugi del matineje, pri katerem so nastopili ravnatoka z velikim uspehom sokolski orkester pod vodstvom g. Pakina, gimnazijski pevski zbor, dijaki z deklaracijami, ponovno Vera Majdičeva in Mirko Pugalj ob spremljanju gđ. Ravnikove. Slavnost se je zaključila z našo himno »Bože pravde«.

Ze dolgo ni bilo v Kranju tako lepe slavnosti. Vsi radostni in navdušeni so poslušali zapuščali Narodni dom in vidno je delil z njimi radost minister g. Naggiar s spremstvom. Še priroda se je lesketala v vsej krasoti, zasedene gore so razkazovale svojo prelest, sonce je prijazen prigrevalo. Minister g. Naggiar ni štedil z besedo pohvale in navdušenja tako zaradi izvrstno uspele matineje kakor tudi zaradi lepote, v kakršni se mu je danes pokazala naša Gorenjska.

za iskreno zblizanje med Francijo in Jugoslavijo bodo Francozi vedno iskreni prijatelji in pomočniki Jugoslovenom.

Ban dr. Marušič se je zahvalil ministru g. Naggiaru in ga prosil v imenu vseh odlikovancev, naj izroči predsedniku francoske republike in francoskemu prosvetnemu ministru vdano zahvalo za visoka odlikovanja.

S tem je bila svečanost končana in vsi navzoči so iskreno čestitali odlikovancem. Čestitke so poslali tudi vsi krožki prijateljev francoskega naroda iz dravske banovine.

Skupno kosilo

Ob 13. uri so gostje odšli v Kazino, kjer jim je ljubljanska občina priredila obed. Ministra Naggiara je kot domačin pozdravil župan dr. Puc, ki je izvajal med drugimi:

»Gospod minister, prepričan sem, da ste povsod v naši državi ob priliki svojih potovanj videli, kako je naš narod globoko hvalečen Franciji za vse, kar je za nas storila. Veličastni Meštrovčev spomenik v Beogradu izraža tudi mišljenje nas Slovencev, ki smo se skušali francoskemu narodu oddolžiti s skromnim spomenikom Ilirij. Pred 120 leti nam je Francija dala samozavest in narodni ponos. V veliki vojni je sodelovala pri našem osvobodjenju. Vezni, ustvarjene s krvjo, so pa neporljivo. Mi smo se mlada država in zaradi tega se naša čustva izražajo čisto z nezbranim temperamentom. Načelna nasprotstva se čisto kažejo v prebudi luči, in marsikdo, ki ne pozna popolnoma psihe našega naroda, bi lahko napačno presojal naš položaj. Toda resnično je le dejstvo, da sta v našem narodu ukoreninjena globoka ljubezen do države in kralja in trdna vera, da bomo z delom in vztrajnostjo premagali tudi težave, ki nam jih je prinesla ekonomska situacija vsega sveta. Zato zaupanje Vašega naroda do nas ni nezaluzeno in mi smo trdno prepričani, da bomo mogli izkazati svojo zahvalnost Franciji s poglobljenjem kulturnih stikov in z ojačenjem gospodarskih odnosov.«

V toplih, iskrenih besedah je odgovoril poslanik g. Naggiar. Rekel je, da je kljub svojemu kratkemu bivanju v naši državi že precej potoval po njej. Videl je njene krasote in njeno prirodno bogastvo, spoznal vrline njenega naroda. Zato trdno veruje, da se bo ta mlada, življenjske sile polna država s skupnim naporom vseh državljanov visoko povzpela v zajednici narodov.

Schleicher ali parlament

Pred sestankom nemškega državnega zbora — Schleicherjeva prizadevanja za odgoditev parlamenta

Berlin, 4. dec. d. Novo vlado generala Schleicherja je imenoval državni predsednik Hindenburg snoči ob 20. Mesti ministrov za prehrano in državno gospodarstvo ob tej priliki še nista bili zasedeni, ker je bilo dogovorjeno, da se imata dosejanja ministra Warmboldt in baron Braun danes sporazumeti o enotnem gospodarskem programu.

Uradno sporočilo o imenovanju vsebuje več zanimivih podrobnosti. Tako je državnemu kanceljerju generalu Schleicherju poverjeno vodstvo poslov vojnega ministrstva samo začasno. Očividno je, da je državni predsednik izbral to obliko za vodstvo vojnega ministrstva predvsem zaradi tega, ker se mu zdi važno, da je čim bolj ločeno od politike, v katero je general Schleicher kot predsednik vlade sedaj bolj pritegnjen. V poučenih krogih so kljub temu mnenja, da v doglednem času še ni pričakovati izpremembe v vodstvu vojnega ministrstva. Nadalje je zanimivo, da je novi državni kanceljer imenovan za državnega komisarja v Prusiji le »za dobo trajanja odredbe od 20. julija 1932«, kar tolmačijo v političnih krogih v tem smislu, da ta odredba nikakor ni nekaj trajnega in neizpremenljivega in da ima samo prehodni značaj. V splošnem ugotavljajo, da ima nova vlada predvsem rešiti velika gospodarska vprašanja ter doseči pomirjenje v notranji politiki, v kateri so nastala v zadnjih mesecih ostra nasprotstva.

Novi državni kanceljer general Schleicher se je snoči sestel z bivšim predsednikom državnega zbora Göringom, da se porazgovori z njim o poslih državnega zbora, ki se sestane v torek 6. t. m. Domnevajo, da je državni kanceljer Schleicher predlagal, naj se državni zbor po svojem konstituiranju odgodi preko Božiča. Zatrjujejo celo, da je general Schleicher zahteval odgoditev državnega zbora do srede ali pa do konca januarja, ker bi rad na ta način pridobil čas za izpopolnitev delovnega programa svoje vlade. Upanje, da bi se mogel državni zbor odgoditi do marca, pa se brzokone ne bo uresničilo.

Ker Schleicherjeva vlada nima pooblastila za razpustitev državnega zbora in razpis novih volitev v zakonitem roku, ni samo njena končna usoda, temveč v gotovi meri tudi možnost njenega praktičnega dela odvisna od državnega zbora. Predvsem gre za dvoje vprašanj in sicer za stališče posameznih frakcij napram predlogom za ukinitvi velikih gospodarsko-političnih in socialno političnih zasimih odredb. Če bodo predlogi za nezaupnico proti Schleicher-

jevi vladi sprejeti, bi sicer lahko ostala kot posledovoda vlada še tako dolgo na svojem mestu, dokler bi se državnemu zboru ne posrečilo sestaviti nove vlade iz svoje srede. Za sedaj čakajo na izid razgovorov državnega kanceljerja z Göringom in šele nato bo mogoče reči, kako se bo nadalje razvijal položaj Schleicherjeve vlade.

Jutri se bo nova vlada predstavila Hindenburgu. Ker nova vlada ne misli izdati poslanice narodu pred sestankom parlamenta, tolačijo v političnih krogih, da želi najti temelj za sporazumno delo z državnim zborom.

Socialisti nameravajo predložiti državnemu zboru zakonski načrt, po katerem naj bi se izpremenila določila čl. 48 ustave, ki daje vsa pooblastila predsedniku republike, bavarska ljudska stranka pa hoče predložiti zakonski načrt, po katerem naj bi se intermistično izročila oblast predsednika republike predsedniku vrhovnega sodišča v Lipskem. Tak zakon je obstojal po smrti predsednika Eberta. Če bi se vnovič sprejel, bi ne mogel državni kanceljer izvršiti predsedniških poslov, kakor določa sedanja ustava.

Berlin, 4. dec. g. Schleicherjev kabinet je sedaj popolnoma sestavljen. Po uradnem sporočilu je državni predsednik danes potrdil na svojih dosednjih mestih gospodarskega ministra Warmbolda in ministra za prehrano Brauna.

Francosko mnenje

Pariz, 4. dec. d. Imenovanje generala Schleicherja za državnega kanceljerja so sprejeli pariški listi z rezervirano. Pariški politični krogi hočejo počakati na nadaljnji razvoj dogodkov v Nemčiji, preden zavzamejo točnejše stališče. V splošnem menijo, da se bo novemu kanceljerju, ki mu pripisujejo posebno spretnost, posrečilo doseči omiljenje notranje politične napetosti, dočim v zunanji politiki ne pričakujejo izpremembe dosedanje smeri, ker ostane na svojem mestu še nadalje zunanji minister Neurath. »Petit Parisien«, ki ima dobre zveze s francoskim zunanjim ministrstvom, piše, da razpolaga Schleicher vsekar s potrebno sposobnostjo za svojo novo vlogo, ker pa ni mogoče zadovoljiti vsega sveta, se bo novi državni kanceljer politično brzokone mnogo prej obrabil, kakor želi. Ni potrebno poudarjati, pravi »Petit Parisien«, da je njegovo imenovanje v zunanje-političnem pogledu brez pomena. V svojem delu, ki bo brzokone imelo predvsem notranjopolitičen značaj, se bo državni kanceljer Schleicher mogel pokazati tem bolj spravljenega, ker združuje v svojih rokah oblast, kakršna dosedanja zgodovina nemške republike še ne pozna.

Svečana seja v Francoskem institutu

Po povratku g. ministra Naggiara in njegovega spremstva v Ljubljano se je izvršil najpomembnejši del sporeda, določena za obisk predstavnika francoske republike: svečana seja Francoskega instituta ob 10 letnici svojega obstoja. Na seji so sprejeli naš najzaslužnejši kulturni delavci in delavke, ki so si od pretrata krožka prijateljev francoskega naroda pridobili za sluge za duhovno zblizanje našega in francoskega naroda, visoka francoska odlikovanja. Ob tej svečani priliki sta pa sprejela za plodno večletno delo za utrditve prijateljskih odnosov med Jugoslovani in Francozi tudi francoski konzul g. Neuville in pesnik g. Oton Zupančič visoka odlikovanja, kateri jima je podelil naš kralj Aleksander.

Pred Narodnim domom, kjer ima svoje prostore Francoski institut, se je zbralo precej občinstva, ki je z ovajicami Franciji pozdravilo poslanika g. Naggiara, ko se je pripeljal na sejo instituta. Predsednik instituta g. Oton Zupančič je s člani odbora prof. Prezelj, prof. Jakličem, lektorjem prof. Lacroixem in prof. Detelom sprejemal goste. Med drugimi so se udeležili svečanosti ban dr. Drago Marušič, župan dr. Dinko Puc, knezoškof dr. Rožman, divizionar general Hč. podpredsednik senata dr. Novak, senatorji dr. Vladimir Ravnihar, dr. Gregorin in Ivan Hribar, rektor dr. Slavič in več univ. profesorjev, češkoslovaški konzul inž. Ševčík avstrijski generalni konzul dr. Orsini-Rosenberg, zastopnik italijanskega generalnega konzula, predsednik Narodne galerije dr. Windischer, mnoge dame, med njimi ga. Maistrova iz Maribora, ki je zastopala tudi mariborski francoski krožek iz Maribora, in mnogi drugi prijatelji in prijateljice Francije.

Okoli poldneva je predsednik Francoskega instituta, g. Oton Zupančič otvoril svečano sejo. Pozdravil je v francosčini v imenu zavoda vse navzoče odlične goste in prijatelje, in prvi vrsti pa g. poslanika Naggiara.

Lektor francosčine na ljubljanski univerzi g. prof. Lacroix je z izbranimi besedami očrtal delo Francoskega instituta ter njegove zasluge za propagando francoske kulture v Sloveniji. Posebno zahvalo je izrazil predsedniku Otonu Zupančiču, velikemu sodobnemu slovenskemu poetu. Spomnil se je dela svojih prednikov v ravnateljstvu Francoskega instituta profesorjev Tesniera, Martela in Veya, katerim je zavod poslal ob jubileju pozdravne brzojavke. Z izrazom globokega spoštovanja je govoril o pokojnem pisatelju dr. Franu Detelju, prvem knjižničarju instituta. Iskreno se je zahvalil svojima sodelavcema v zavodu, sedanjemu knjižničarju g. A. Popovu in tajniku prof. Jakliču, ter je svoj lep govor zaključil z željo, da bi institut vztrajal na svoji poti in dosegel vse svoje smotre, ki si jih je ob ustanovitvi zadal.

Ban dr. Marušič je v francosčini čestital institutu in rekel med drugim: »Iskreno čestitam institutu k plodnemu delu, ki ga je izvršil v desetih letih svojega obstoja. Posebna zahvala pa mu gre za nesebično delo pri spoznavanju in propagandi visoke francoske kulture med Slovenci. Institut,

odnosno njegovega odbora zasluga je, da so se ustanovili v vseh večjih krajih naše banovine francoski krožki, ki širijo naše obzorje na novo in bolj zdravo usmerjajo našo nacionalno kulturo. Medsebojni kulturni stiki bodo najtrdnjeja podlaga tradicionalnega prijateljstva med Francijo in Jugoslavijo.

Izročitev odlikovanj

Ob zaključku svojega govora je g. ban sporočil, da tudi Jugoslavija v polni meri ceni to delo in da je v znak priznanja Nj. Vel. kralj odlikoval konzula g. Neuvilleja z redom sv. Save 3. stopnje, predsednika Francoskega instituta g. Otona Zupančiča pa z redom Belega orla 4. stopnje. G. ban je obema odlikovancema takoj pripel visoki odlikovanji in jima čestital z željo, da bi njuno delo za kulturno zblizanje med nami in Francozi rodilo še mnogo uspehov.

Poslanik g. Naggiar je nato izročil g. banu dr. Marušiču in Otonu Zupančiču znaka oficirja Castne legije z besedami: »V imenu francoske republike in po oblasti svojega položaja vas imenujem za oficirja Castne legije!« Obema je čestital in ju poljubil. Odlikovanca sta se zahvalila za visoko odlikovanje, navzoči pa so ta svečani čin pozdravili z aplavzom.

V imenu francoskega ministra za prosveto je poslanik g. Naggiar nadalje odlikoval osem članov Francoskega instituta in francoskih krožkov z zlatimi in srebrnimi akademskimi palmami. Z zlato palmo je bil odlikovan prof. Gasparin iz Maribora, s srebrno palmo pa ga. Marija Rapoc iz Maribora, ga. Mila Šaričeva, primarij dr. Minaž in profesorji Josip Prezelj iz Ljubljane, Janko Kotnik iz Maribora, Rudolf Južnič iz Ljubljane in Fran Novak iz Ljubljane.

V svojem nagovoru je g. Naggiar poudaril, da so izročena odlikovanja izraz hvalečnosti francoskega naroda za delo odlikovancev v okviru Francoskega instituta in francoskih krožkov. Odlikovanja naj bodo v vzpodbudo v teh težkih časih, ko ima vsak svoje skrbi in težave. Pri tem naporu za veliko in močno Jugoslavijo in

Na grobu pisatelja Detele

Nekaj pred pol šestnajsto se je odpeljal poslanik Naggiar v spremstvu konzula g. Neuvillea, profesorjev gg. Gasperina, Prezlija, Jakliča in Detele ter lektorja Lacroixa na pokopališče sv. Križu, kjer je položil na grob prvega knjižničarja ljubljanskega Francoskega instituta pisatelja dr. Frana Detele krasen venec svežih rož. Prav tako je tudi Francoski institut položil venec s trakovi Navzoči so z običajnim francoskim načinom, z omonutnim molkom počastili spomin rajnega. V imenu Francoskega instituta se je prof. Detela zahvalil g. poslaniku za pietetno pozornost, ki jo je izkazal enemu prvih in najdelavnejših članov Francoskega instituta.

Slovo

Ob 17. se je g. poslanik Naggiar udeležil čajanke v prostorih Francoskega instituta, kjer je v prijatni družabnosti ostal eno uro. Ob 19.30 je bila na francoskem konzulatu intimna večerja. Ob 21.50 se je g. poslanik Naggiar na glavnem kolodvoru toplo poslovil od navzočih predstavnikov. Ko je krenil SOE s postaje, so mu vsi prisotni klicali v slovo in g. poslanik je vrnil pozdrav z vzklikom: »Živeli«

Sklicanje sveta Društva narodov

Medsebojne kitajsko-japonske obtožbe — Japonska nota Društvu narodov

Zeneva, 4. decembra. AA. Svet Društva narodov je sklican za jutri popoldne.

Japonski poslanik na Kitajskem je poslal 26. novembra zunanjemu ministru v Nankingu noto, v kateri zahteva pojasnila za stran brzojavke, ki jo je prečital kitajski delegat na seji sveta Društva narodov 24. novembra in ki je poročala, da so japonske čete opustošile nekatere mandžurske vasi in postreljale prebivalstvo.

Glede na to je japonska delegacija obvestila člane sveta Društva narodov in skupščino, da so te trditve žaljive za japonske čete. Japonska delegacija opozarja v svoji noti, da so se čete generala Supingvena uprle mandžurskim oblastem. Nota dodaja, da jemlje general Supingven Japonce in Mandžurce kot talce, da je dal porušiti mednarodne železniške proge in da so prav zaradi tega morale mandžurske in japonske

vojaške oblasti izvesti operacije proti njegovim četam. Ker general Supingven ni hotel stopiti z mandžurskimi in japonskimi oblastmi v razgovore, da bi se te stvari razčistile, je postala vojaška intervencija neizbežna. Obnova reda in miru v teh krajih je namreč neobhodno potrebna, če se hoče obnoviti mednarodni železniški promet.

Japonska delegacija je izročila generalnemu tajništvu Društva narodov tudi več brzojav, ki jih je dobil svetnik mandžurske vlade v Zenevi, Bronson Rea, od zunanjega ministrstva svoje vlade s prošnjo, naj jih generalno tajništvo Društva narodov izroči članom izredne skupščine, ki začne zasedati v torek. Njihov namen je pokazati, da je mandžursko prebivalstvo s postopanjem svoje vlade zadovoljivo in da je mandžurska država izvršeno dejstvo, ki ga nemore ovroči nobena zunanja sila.

Jutri Hooverov odgovor

Ameriško stališče v vprašanju vojnih dolgov bo Hoover pojasnil v poslanici, ki bo prečitana jutri ob otvoritvi novega ameriškega kongresa

Washington, 4. dec. d. Predsednik Hoover je imel večeraj z državnim tajnikom Stimsonom in zakladnim tajnikom Milssom zopet daljšo razgovore, ki so se nanašali izključno na angleško noto. Državni tajnik Stimson je izjavil pri odhodu iz Bele hiše, da doslej ni bilo ničesar sklenjenega, kakšne korake bo vlada podzvela v tej zadevi.

Tudi po službenem komunikaju, ki ga je izdal zunanji urad, se Hoover še ni odločil v vprašanju vojnih dolgov, kakor tudi ne glede ureditve obročov, ki zapadejo 15. decembra. Hoover bo še nadaljeval proučevanje tega problema s svojimi svetovci in bo pričel diplomatska pogajanja z Anglijo in Francijo. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da bo Hoover sporočil vsem evropskim dolžnikom, da morajo plačati svoj dolžni obrok, istočasno pa tudi način, ki bi jim omogočil zadostiti obveznostim napram Zedinjenim državam, ne da bi se morali poslužiti transfera v zlatu. Predsednik Hoover bo svoje stališče pojasnil v poslanici, ki bo prečitana v torek ob sestanku kongresa.

Skupina senatorjev razpravlja o načrtu, po katerem bi se ertalo 9 desetih vojnih dolgov Ameriki. Vse kaže, da je med temi

senatorji kljub vsemu odporu v kongresu prodrla mnenja, da bodo končno Zedinjene države vendarle prisiljene za večje koncesije Evropi. Predlog za rešitev vprašanja vojnih dolgov, ki ga obravnava ta skupina senatorjev vsebuje naslednje: 1. Zedinjene države bi pristale na plačilo skupne vsote milijarde dolarjev, ki bi predstavljala približno desetino resničnih dolgov kot končno veljavno odpravnino za vse terjatve. To vsoto naj bi plačale skupno vse evropske države dolžnice. Zbrala bi se z mednarodnim posojilom ki bi ga razpisale države dolžnice in čegar obveznice bi se delno spravile tudi na ameriški trg. 2. Države dolžnice bi Zedinjenim državam dovolile razne trgovske olajšave. 3. Oborožitev držav dolžnic se mora znatno zmanjšati.

Dne 30. julija 1931 je znašal dolg evropskih držav Ameriki 11.279.900.000 dolarjev. Če se odštejejo od tedaj izvršena poročila, bi znašal dolg še vedno nad 10 milijard, tako da bi omenjeni predlog predstavljal ertanje 90 odstotkov dolga. Kakor trdijo, je večina senata in reprezentantne zbornice slej ko prej še vedno proti vsaki koncesiji evropskim državam dolžnicam.

Državna kontrola nad italijansko industrijo

Milan, 4. dec. E. Vlada je pripravila zakon o državni kontroli nad produkcijo, s katerim namerava spraviti vso industrijo v odvisnost države. Po novem zakonu ne bo smel nihče brez posebnega dovoljenja vlade graditi nove tovarne, pa tudi ne povečati svojih dosedanjih industrijskih objektov. Mussolini je kot korporacijski minister predložil zakonski načrt poslanski zbornici in je v svojem poročilu o načrtu poudaril, da ne treba italijansko industrijo prilagoditi splošnemu gospodarskemu položaju ter obenem znižati številu objektov in količino produkcije v nekaterih panogah. Zakon naj privede tudi do zaščite novih industrijskih podjetij. Mussolini namerava, kakor pri bankah, zavarovalnicah in v trgovini tudi v industriji poleg načela o svobodni inicijativi uveljaviti tudi načelo o državni kontroli v korist države. Namesto privatnega se tako v Italiji polagoma ustvar

ja državni kapitalizem. Vprašanje je, ali bo Mussolinju uspel njegov eksperiment in ali ne bodo prevelike žrtve, ki jih zahteva od italijanskega ljudstva.

Trgovinska pogajanja Francije in Nemčije

Pariz, 4. dec. AA. Trgovinski minister Durand je imel v odboru za gospodarsko akcijo govor, v katerem se je dotaknil tudi trgovinskih pogajanj med Francijo in Nemčijo. Izjavil je, da želi Francija dobiti svobodne roke, da bi mogla bolje izvesti pogodbo.

Berlin, 4. dec. AA. Tu so včeraj že 14 dni trgovinski razgovori med Francijo in Nemčijo. Dosedaj sta delegaciji izmenjali svoja naziranja. Nekateri člani francoske delegacije odpuštujejo danes v Parizu, da bodo poročali svoji vladi o prvi fazi razgovorov. Razgovori se bodo nadaljevali sredi prihodnjega tedna.

Dežniki, nogavice

najprimernejša darila za Miklavža

Vidmar, Pred škofojjo 19

Stanovanjski problem v dvojni luči

Kongres Saveza stanovanjskih najemnikov in Saveza hišnih posestnikov v Zagrebu — Stanovanjski najemniki zahtevajo po-novno uvedbo stanovanjske zaštite, čemer pa se hišni posestniki prav tako odločno upirajo

Zagreb, 4. decembra. h. V mestni posve-tovalnici se je vršil danes kongres saveza stanovanjskih najemnikov kraljevine Jugoslavije. Za ta kongres, ki predstavlja, kakor poudarja tudi resolucija, zadnji poskus za doseg zakonske zaštite stanovanjskih najemnikov, je vladalo med stanovanjskimi najemniki zanimanje in iz vse države so se zbrali delegatje, da v imenu stanovanjskih najemnikov ob 12. uri dvignejo svoj glas. Zastopana so bila vsa društva stanovanjskih najemnikov v državi, navzoči pa so bili tudi zastopniki množičnih strokovnih organizacij, da tako dajo še večji poudarek temu kongresu. Društvo stanovanjskih najemnikov v Ljubljani sta zastopala predsednik gospod Dragotin Čuferin in odbornik Rudolf Schildenfeld, mariborsko društvo stanovanjskih najemnikov pa njegov predsednik g. Rudolf Tumpej.

Kongresu je predsedoval predsednik saveza prof. g. Marijan Kuntarčič, ki je v svojem uvodnem govoru poudarjal težave in položaj stanovanjskih najemnikov, ki so v času, ko je priznana zaštita gošpodarsko močnejšim slojem in celo bankam, ostali brez zaštite. Ker so bili doslej brez enotne in močne organizacije, so bili kljub temu, da so po številu mnogo močnejši, izročeni tako rekoč na milost in nemilost dobro organiziranim hišnim posestnikom, ki so dosegli vse, kar so želeli. Danes pobirajo celo več, kakor pa znaša zlata pariteta predvojnega najemnika. To je le uspeh dobre organizacije, ki naj bo dober nauk tudi stanovanjskim najemnikom, da je le v dobri, močni in složni organizaciji jmnstvo za doseg njihovih težej. Poudaril pa je tudi, da ne zahtevajo nič drugega, nego da se stanovanjske cene uredi skladno s splošnimi gošpodarskimi prilikami širokih slojev. Sedanja vlada je že z raznimi ukrepi dokazala, da ima emisel za socialne težnje širokih slojev in zato se tudi stanovanjski najemniki nadejajo, da njihov apel ne bo ostal brezuspešen. Z velikimi ovacijami je bil sprejet predsednikov predlog, da se odposla

Zagreb, 4. dec. I. Istočasno s kongresom stanovanjskih najemnikov se je vršil v Zagrebu tudi kongres Saveza hišnih posestnikov kraljevine Jugoslavije. Kako velik prepad vlada med obema v življenju tako tesno povezanimi stanovoma, je pokazal tudi potek kongresa hišnih posestnikov. Dočim na eni strani naglašajo stanovanjski najemniki, da so stanarine previsoke in neznosne, tožijo na drugi strani hišni posestniki, da so stanarine silno padle ter da ogrožajo življensko eksistenco njihovega stanu.

Kakor kongres stanovanjskih najemnikov, je bil številno obiskan tudi kongres hišnih posestnikov. Zastopane so bile vse pokrajine države. Iz dravske banovine so se udeležili kongresa predsednik Zveze društev hišnih posestnikov za dravsko banovino g. Prelih iz Ljubljane, nadalje zastopniki društev hišnih posestnikov Otmar Meglič iz Maribora, Fran Bertonec iz Jesenic, Fran Kušan iz Brezice ter še nekateri drugi.

V svojem otvoritvenem govoru je predsednik Saveza Juraj Čačković orisal težave pri organizaciji hišnih posestnikov in je stavil drugim za vzgled organizacijo hišnih posestnikov v dravski banovini, kjer je izvedena do zadnje vasi in kjer se tudi povsod čutijo uspehi njenega složnega dela. Nikjer drugod nimajo hišni posestniki tako odločilnega vpliva na formiranje cen za stanovanja in lokale, kakor v Sloveniji.

V svojih nadaljnjih izjavah je naglasil, da so stanarine v zadnjih letih padle za 30—50 odstotkov in da je docela neupravičena zahteva stanovanjskih najemnikov po zopetni uvedbi stanovanjske zaštite. Zaradi vse večje gradbene delavnosti se pojavlja zlasti v vseh večjih mestih hiperprodukcija stanovanj in lokalov. Zaradi tega nenaravnega padca cen stanovanj, povečanja raznih bremen in povišanja obrestne mere za posojila, ki dosega ponekod celo 20 odstotkov, je resno ogrožena eksistenca novih hišnih posestnikov. Rentabilnost hiš je padla pod običajno višino. Zavračajoč zahteve stanovanjskih najemnikov, je predsednik naglašal, da ni krivda hišnih posestnikov, če so cene stanovanj za mnoge stanovanjske najemnike nezmagljive, marveč je to krivda službovalcev, ki svojih nameščencev ne plačujejo tako, da bi mogli kriti vse svoje življenske potrebe in ki se tudi ne brigajo za to, da bi zgradili za svoje nastavljenice primerna in cenena stanovanja.

Zborovalci so izvajanjem predsednika navdušeno pritrjevali. Po kratki razpravi so bila odobrena poročila savezne uprave, nakar je bila sprejeta resolucija, ki odlašanja ponovno uvedbo stanovanjske zaštite in zahteva uvedbo pristilne organizacije hišnih posestnikov. Z zborovanja je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravna brzojavka ministru g. Ivanu Puclju.

Problemi našega delavstva

Kongres Delavskih zbornic — Vzroki brezposelnosti in ukrepi za njeno omiljenje — Davčna obremenitev delavstva

Beograd, 4. dec. p. Delavski parlament, kakor se sme upravičeno nazvati peti kongres delavskih zbornic kraljevine Jugoslavije, je danes nadaljeval in zaključil svoje delo. Včeraj popoldne in zvečer so zasedali posamezni odseki, ki so podrobno razpravljali o perečih socialnih problemih, ki se pojavljajo v izredno ostri obliki in dobi splošne gošpodarske krize tudi pri nas. Odseki so sestavili obširna poročila in predloge za resolucije, ki so bile danes sprejete.

Na plenarnem zasedanju kongresa so danes predvsem razpravljali o brezposelnosti, pri čemer je tajnik centrale delavskih zbornic dr. Topalović v svojem referatu zlasti omenjal prenatrpanost delovnega trga, kar ima za posledico številne zlorabe in izigravanja zakona o zaščiti delavcev. Zlasti v zadnjem času se vrše zlorabe za mladoletnimi. Na veliko se nastavlja učenci, ki morajo tri leta delati zastoni, ko pa se izuče, jih podjetniki postavijo na cesto in sprejmejo nove vajence. Prav tako se ne izvršujejo določbe o osemurnem delavniku in o prepovedi nočnega dela. Vse to povečuje brezposelnost. K temu prihaja še vedno večji dotok delavstva s podeželja v mesta in industrijske centre. Borze dela delno zaradi pomanjkanja kreditov, delno pa zaradi slabe organizacije ne vrše svoje naloge tako, kakor bi bilo potrebno.

Ob koncu razprave, v katero so posegli mnogi govorniki in ki se je odlikovala po svoji stvarnosti ter je pokazala ne samo globoko socialno poimovanje, marveč tudi temeljito poznavanje razmer v državi, je bila sprejeta obširna resolucija, iz ktere navajamo glavne točke:

Kongres opozarja na to, da je v naši državi veliko število popolnoma nepreskrbljenih brezposelnih delavcev vseh kategorij. Ta brezposelnost je v veliki meri posledica neupoštevanja zakonskih določb o delovnem času. Zato poziva kongres merodajne oblasti naj strogo pazijo, da se bodo določbe o delovnem času in nadurnem delu strogo izvrševale.

Podpiranje brezposelnih tako s strani države, kakor tudi raznih socialnih usta-

nov, privatnih društev in korporacij je sicer nadvse dragoceno, vendar pa jih ne more niti zdaleka preskrbeti vsaj z najnujnejšimi življenskimi potrebščinami in s streho. Zato smatra kongres za nujno potrebno, da se čimprej izvede določba čl. 2. zakona o zaščiti delavcev, ki določa uvedbo zavarovanja zoper brezposelnost. To zavarovanje naj se izvede pri samoupravah pod državnim nadzorstvom. Državne in samoupravne oblasti naj bi se obvezale, da bodo redno prispevale gotov znesek za to zavarovanje. Zavarovanje mora biti obvezno za vse kategorije delavcev in nameščencev brez izjeme za vsa država. Dokler se to zavarovanje ne izvede, naj se izdajo nujni ukrepi, da se še v teku zime zagotovi boljša preskrba brezposelnih, kakor je bila doslej.

Kongres smatra za neobhodno potrebno, da se povečajo sredstva za borze dela. Vse občine in banovine naj se obvezajo, da bodo v svojih proračunih določile v to svrhu primere kredite. Razen tega naj se v to svrhu uvede poseben danek na luksus. Ker je sedaj brezposelnost zajela tudi sezonsko delavstvo, naj se pri podnevanju podpor v tem pogledu ne delajo več nobene razlike.

Država naj dovoli brezplačen prevoz vseh potrebščin, namenjenih za podporo brezposelnim. Ker je med brezposelnimi tudi veliko število kmetijskih delavcev, naj se uvede zanje tudi posebna dajatev v tej obliki, da mora vsak posestnik, ki ima nad devet oralov polja, prispevati za podporo brezposelnih po 5 kg žita in 5 kg koruze.

Obširno razpravljala resolucija o davčni obremenitvi delavstva in ugotovila, da je obremenitev delavstva sorazmerno mnogo večja kakor ostalih stanov. Zato naj se v svrhu pravičnejše razdelitve davčnih bremen povisja eksistencijsni minimum od 400 na 1000 Dn. Namesto kuluka naj se uvede druga oblika davka, pri čemer pa naj se omogoči oddolžitev z delom. V ostalem se izraža resolucija za uvedbo osebne dohodne s progresivnim stopnjevanjem.

Po sprejetju resolucije je bil kongres zaključen.

Težaven položaj hotelske industrije

Zaradi splošne gošpodarske krize in zmanjšanja dotoka tujcev preživljajo tudi naši hotelirji hude čase

Zagreb, 4. dec. 8. O priliki kuharske razstave v prostorih zagrebskega velešolskega se zbrali v Zagrebu hotelirji iz vse države, da se posvetujejo o aktualnih problemih hotelske industrije. Iz dravske banovine sta prispejala gg. Anton Koritnik (hotel »Stone«, Ljubljana) ter Aleksander Molnar (hotel »Toplice«, Bled). Konferenci je predsedoval predsednik Saveza hotelirjev kraljevine Jugoslavije g. Teodor Kaufmann iz Zagreba. V teku razprave so ugotovili, da preživlja hotelska industrija veliko krizo. V upanju na razvoj tujskega prometa so skoro v vseh tujsko-prometnih pokrajinah investirali ogromne vsote, ko pa je sedanji zaradi splošne gošpodarske krize in zlasti zaradi deviznih omejitev v drugih državah padel dotok tujcev, so zašli hotelirji v težaven položaj. Dr. Avellin je med drugim navedel, da dolguje 140 hotelskih podjetij v Prvorju 70 milijonov, od tega 20 milijonov Drž. hipotekarni banki, 2 milijona na davčnih zaostankih, ostanek pa predstavljajo posojila pri raznih bankah. Izrazil je bojazn, da bo ostal položaj hotelske industrije nevdzdržen če ne bo priskočila na pomoč država ali če se ne bo našla kaka druga pot za sanacijo te važne panoge našega narodnega gospodarstva. Govorili so tudi o konverziji dolgov, vendar pa se je izkazalo da na to ni računati, ker bi bila potrebna ogromna sredstva, ki pa jih v sedanjih razmerah ni mogoče dobiti. Zagrebski hotelir Milinovi je opozarjal, da bo mogoče najti najuspešnejši izhod krize v sistematičnem pospeševanju tuj-

skega prometa, ki mu mora hotelska industrija posvetiti vso pozornost in skrbeti tudi za primerno reklamo Seveda pa je napaka, izvažati tujce v državo dokler se jim ne more ničesar nuditi. Zato naj se osredotoči propaganda predvsem za kraje, ki že razpolagajo z vsem potrebnim komfortom. V smislu te razprave je bila ob koncu sprejeta resolucija, ki bo predložena merodajnim krogom.

Objave

Vstopnice za koncert koroške narodne pesmi, ki bo v soboto dne 10. decembra v dvorani Uniona, so že v prodaji v Matični knjigarni. Vse prijatelje slovenskega petja pred vsem pa naše prelepe koroške narodne pesmi, vabimo na ta koncert. Sedeti so od 8 do 30 Din.

Klub jugoslovenskih primorskih akademikov danes ne bo imel običajnega sestanka. Prihodnji bo pravočasno napovedan.

JAD »Triglav« vabi na Miklavžev dan, ki bo drevi ob pol 21. v Trgovskem domu. Igral bo jazz Ronny.

Jadranaši in Jadranašice! Danes ob 20. v areni Narodnega doma zabavni večer, ki ga priredi ženska sekcija. Pridite v čim večjem številu!

Kriza razorožitvene konference

Zenevska pogajanja zastopnikov petih velesil — Ameriški načrt za odgoditev razorožitvene konference

Zeneva, 4. dec. d. Po prihodu Herriota in italijanskih glavnih delegatov Aloisija in Rona so sedaj zbrani v Zenevi zastopniki Anglije, Francije, Amerike in Italije. Včeraj so se skoro ves dan vršila njihova posvetovanja, na katerih so se bavili z nemško zahtevo po enakopravnosti in z vprašanjem morebitne odgoditve razorožitvene konference. Najvažnejši je bil razgovor Macdonalda in Herriota, ki se pa v splošno presenečenje popoldne ni nadaljeval. Kakor zatrjujejo je Macdonald mnenja, da je treba v interesu evropske solidarnosti omogočiti Nemčiji povratek na razorožitveno konferenco. Če bi se sedaj glavni odbor razorožitvene konference izdelal načrt pogodbe, ki bi ga nato predložil svetu Društva narodov v majestornem zasedanju. Angleški zastopniki si v zaupnih pogajanjih mnogo prizadevajo, da bi razgovori ne obšli in da bi se zagotovil povratek Nemčije ter s tem nadaljevanje razorožitvene konference. Za jutri se pričakuje prihod nemškega zunanjega ministra Neuratha, ki bo morda prinesel odločitev. Francija je doslej odklanjala vsako popuščanje v vprašanju enakopravnosti, zaradi česar obstoja na ameriški strani stremljenja, da bi se konferenca odomestila z manj okornim organizmom, kar bi pomenilo, da bi se prava razorožitvena konferenca prav za prav odgodila. Po sedanjih intencijah naj bi se v to svrhu izdelala pogodba o dosežanih uspehih konference ter osnovala stalna razorožitvena komisija, na katero bi bila delno prenešana pooblastila konference, dočim bi se končna rešitev vprašanja nemške enakopravnosti odgodila. Na ameriški strani predlagajo neobvezne razgovore, ki naj bi končno dovedli do zadovoljivega sporazuma v vprašanju enakopravnosti in varnosti. Razen tega žele, da bi se z odgoditvijo razorožitvene konference, ki bi trajala dve ali tri leta, postavilo razorožitveno vprašanje na drugo mesto za vprašanjem gošpodarske obnove.

Dosedanji potek zenevskih razgovorov kaže, da je zlasti razorožitvena konferenca v kritičnem položaju. Včeraj popoldne je angleški ministri predsednik Macdonald še enkrat sprejel glavnega ameriškega delegata Normana Davisa, zunanji minister Sigmund je Herriot dalje časa razpravljal s poljskim delegatom Dzembkom in je pozneje sprejel še japonskega delegata v svetu

Društva narodov, Macuoko. Kakor vse kaže, je naša Japonska povoda, da bo svojo mornariško razorožitveno predlog predložila nekaj dni pozneje. Vprašanje Daljnega vzhoda je prišlo pr. dosedanjih razpravah le toliko v poštev, kolikor vpliva položaj na Daljnem vzhodu na razorožitveno vprašanje. V ostalem je popolnoma nejasno, kako se bodo pogajanja razvila nadalje.

Dopoldne je predsednik francoske vlade Herriot konferiral o razorožitvenem problemu s Paulom Boncourjem in izvedenici francoske delegacije, zvečer pa sta se Herriot in Boncour sestala z Macdonaldom in Simonom. Herriot je danes konferiral tudi z ameriškim delegatom Normanom Davsom.

Proti kemični vojni

Zeneva, 4. dec. AA. Odbor za kemično in bakterijsko vojno se je obrnil na izvedence in znanstvenike vseh držav in jih vprašal za njihovo mnenje, ali bi se dale uspešno prepovedati vse priprave za kemično vojno. Izvedenci so izdelali poročilo, v katerem dokazujejo, da ni praktičnih sredstev za uspešno prepoved priprav za kemično in bakterijsko vojno. Po tem poročilu ni takih projektov in ne drugih priprav, ki bi bile izključno samo za kemično vojno, zaradi česar ni mogoče prepovedati njihovega izdelovanja, kar se tiče kemične snovi, pa je treba priznati, da so nekatere, kakor n. pr. hiperit, izključno namenjene bojnim svrham. Kljub temu je poročilo mnenja, da prepoved izdelovanja takih kemičnih snovi ne bi pomenila velike ovire za pripravljane kemične vojne, ker industrija te snovi lahko hitro in brez težav naravi iz sirovin, ki se dobe v trgovini. Glede snovi, ki se lahko rabijo hkrati v miroljubne in v vojaške namene, izjavlja poročilo, da se v praksi ne more prepovedati njihovo izdelovanje, izvajanje in razpolaganje z njimi. Tudi prepoved izvežbanja čet za kemično vojno v praksi ne bi imela pravega pomena. Poročilo se zaključuje z obžalovanjem, da ne more ustrezati praktičnih sredstev za uspešno izvedbo prepovedi kemične vojne. Naj se ukrene v mirnih časih kar koli, kakor hitro izbruhne sovraštvo, se kemične industrije lahko čez noč pretvorijo v vojne industrije. Vsako nadzorstvo bi samo nekoliko zavleklo nastop kemične vojne, ne bi je pa moglo preprečiti.

Župan dr. Puc o našem uedinjenju

Lepo uspel prvi večer društva „Soče“ v letošnji sezoni

Ljubljana, 4. decembra.

Sinoči se je v dvorani pri »Levu« vršil prvi družabno-prosvetni večer »Soče« v letošnji sezoni. Pred nabito polno dvorano je župan in predsednik društva g. dr. Puc imel lepo pedavanje o zgodovini narodnega in državnega uedinjenja.

V uvodu je g. dr. Puc pozdravil poslušalce, med drugimi zastopnike društva »Kriče« s predsednikom g. Rostanom na čelu. Potem je živahno razvijal podobo naše narodne zgodovine, prebujanje narodne zavesti pri Slovencih po Vodniku in Prešernu, vlogo Ilircv, vstajanje slovenskih narodov v Avstriji l. 1848. in duhovno in borbeno enotnost Jugoslovenov v bojih proti Turkom. Slikal je pomen dr. Masaryka na to naraščajoče prebujanje, govoril je o prvih žrtvah slovenske nacionalne revolte, Adamiču in Lundru. Po balkanski vojni, v kateri so Slovenci dasi na skromen, pa vendar na zgodovinsko pomemben način bratom Srbom nudili tudi dobrovoljsko vojaško pomoč, je prišla svetovna vojna. Sokol, Preporod, posamezni nacionalni delavci so od vsega početka pripravljali tla za osvobodilno borbo Slovencev in Jugoslovenov. Ideja svobodne enotne slovenske države na jugu Evrope je pri nas tedaj prvičrat zažvela v konkretni obliki. G. župan je pri tem priliki citiral nekatere zgodovinske važne, v širši javnosti že pozabljene dokumente, tako izjavo srbske vlade decembra l. 1914. v Nišu, s katero je bil prvikat iz oficijelnega mesta zahtevan program: osvobodjenje in uedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev, podobno izjavo hrvskega odbora v

Rimu ob istem času, delo Jugoslovenskega odbora v Parizu, borbo Jugoslovenov v Ameriki, proglas hrvske socialno-demokratske stranke in pa Narodnega zbora v Splitu, ki sta jasno in odločno izpečela da smo Slovenci, Hrvati in Srbi en narod in da temu narodu prihaja ura osvobodjenja in združitve. Nato je dr. Puc na kratko skiciral potek razvoja po preobratu, realizacijo davne ideje in nove politične konflikte, ki so se zapletali v Jugoslaviji, 6. januar l. 1929. je dal našemu nacionalnemu razvoju novo bazo. Narodno in državno edinstvo ne pomeni, da se moramo težkovno izenačiti, toda zavest skupnosti mora zaživeti med nami, kakor je bila v nas ob prvih začetkih borbe. Nikdar ne smemo pozabiti, da Slovenci ne bi mogli živeti v noben drugi državi kakor v Jugoslaviji. Z vzklikom na Jugoslavijo in kralja je g. župan zaključil svoje lepo pedavanje, ki so ga poslušalci večkrat preklicali z živahnimi spontanin odcenovanjem.

Pevski zbor »Bežigrad« je nato zapel Bože pravice in z njim je močno zapeva vsa dvorana. V teku večera, ki je nato potekal med ubranim petjem zbora in v iskreni nepriljudni zabavi, so nastopili še deklamatorji, mali Klavora, gđ. Ivančičeva in g. Savnjik, s kratkimi nagovori pa so nastopili še podpredsednik društva g. Santic, blagajnik g. Siligoj, predsednik prireditelne odbora g. Cotar. V zvonici, blagolasi srbohrvaščini je spregovoril še profesor g. Bačić.

S tem prvim svojim večerom je »Soča« dokazala, da smemo z zanimanjem pričakovati tudi njenih bodočih predavanj.

Dve hudi nesreči pri delu

Novo mesto, 4. dec. V gozdu Podstenici v Suhi krajini je včeraj drvarji gozdni delavec 28letni Bogumil Hoge, doma iz Rdečega Kamna. Ko je mož podrl bukev, je padla ta na sosedno drevo in mu odlomila vrh. Težki odlomljeni vrh je priletel Hogeju v tako močno na desno nogo, da mu jo je zlomil. Poleg tega je ponesrečenec dobil še druge poškodbe.

Druga huda nesreča se je pripetila v črnomeljsem rudniku Kanižarici včeraj popoldne 36letnemu rudarju Franu Debarju, ki je oženjen in oče štirih otrok, doma pa iz Loke pri Črnomlju. V rovu ga je zasul plaz premoga, mu zlomil levo in mu prizadel tudi druge poškodbe. Njega kakor Hogeja so morali prepeljati v bolnišnico usmišljenih bratov v Kandiji.

Če sveti Miklavž izbere vse sladkosti v specialni trgovini „BONBONJERA“

Dunajska cesta št. 6, bo zadovoljen in vesel vsak obdarovanec. Se priporoča **Joško Oset.** 12788

Slamičeve — čuj me, brate, kumarice v soli, to je nekaj, ki je zate, pridi in izvoli! 13186

Obsodba sodelavcev

Prima de Rivere Madrid, 4. decembra 8. Sodišče, ki je obravnavalo tožbo proti sodelavcem Prima de Rivere, je obsodilo generala Martinosa Anido, nekdanjega notranjega ministra, na 12 let preganstva. Izmed ostalih obtožencev sta bila obsodena Berenguer in Cavalantis na 6, odnosno 12 let preganstva. Obenem so vsi trije obsojenci izgubili državljanske pravice.

Trgovinska pogajanja Poljske in Italije

Rim, 4. decembra AA. V kratkem pripe v Rim poljsko odposlanstvo, da se pogaja z italijansko vlado o novi trgovinski pogodbi med obema državama.

Smrt dveh poslanikov

Pariz, 4. decembra AA. V teku 24. ur sta umrla dva poslanika v Rimu pri Kviralu: poljski poslanik Przedzicki in francoski poslanik de Beaumarchais. Przedzicki je umrl nenadoma v Varšavi za srčno boleznijo star 53 let. Beaumarchais pa je včeraj umrl v Parizu po dolgi bolezni.

Trdovratno zapeko, katar debelega črevesa, napetosti želodčne motnje zastajanje krvi, nedelavnost jeter, zlato žilo, bolečine v kolkih odpravimo z uporabo naravnega »Franz Josefovca« grenčice, če jo izpijemo zjutraj in zvečer malo čašico. Zdravniki strokovne veličine izpričujejo, da učinkuje »Franz Josefovca« voda celo pri zdravljenju črevesu brez bolečin. »Franz Josefovca« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

MIKLAVŽEV TEDEN

Razno manufakturno blago in ostanke vseh vrst blaga po izredno nizkih cenah nudi trgovina Anton Schuster, Ljubljana, Mestni trg 25. 13623

Sv. Miklavž 1932

Pisali smo dolgo pismo, vsega pa dobili nismo...

Drevi bo nosil sveti Miklavž. Kriza pri-
teska, blagajne in žepi so prazni in tudi
tovor, s katerim se bo drevi sveti Miklavž
iz nebes napotil na svet, bo tokrat malo
bolj siromašen kakor po navadi. Ze od
nekadaj je bil sveti Miklavž bogatim in
siromašnim, velikim in malim ljudem.
Ze od nekadaj je bil sveti Miklavž malo kri-
vičen. Nkdar ni svojih darov delil samo
po zasluženi človeka, zmerom se je ozir-
jal predvsem na njegove gospodarske
okolščine. Tam, kjer je v hiši blagostanja,
je dajal malo ali pa nič. Letos pa, ko so
vsi proračuni skrceni na minimum, tudi
sveti Miklavž razpolaga z zelo majhno
postavko in vsakdo bo nekaj prikrajšan.
Sveti Miklavž je mednarodna oseba, ka-
morkoli nese, povsod mora prestopiti državne
meje in najbrž so ga hudo prizade-
le zlasti devizne omejitve. Kriza, kriza,
kriza...

Najbrž so tudi otroci v svoji božični in
zastrašeni naivnosti zaslužili, kako je s to
rečjo. Matere in očetje so jim že dober
meseč dopovedovali, da je stiska tudi tega
najbolj dobrega med svetniki ujeta za
plašč. S strahom in obupom domnevajo
otroci, da ima zemlja večjo besedo v ne-
besih, kakor pa nebesa na zemlji. Vse je
v zvezi med seboj, ni človeka brez Boga,
ampak tudi Boga ni brez človeka. Otroci
so na svetu že od starih časov imeli na-
pisane privilegije, s pečatom potrjeno
pravo do iluzije. Mimo tega, kar v resnici
je, so otroci zmerom imeli na razpolago
še velik, neskončen svet fantazije. Tu so
kraljevali, tu so rasli v človeka, tu so se
pripravljali, da bodo nekoč sredi brutalne
resnice živeli in se borili. Toda svet po-
staja tesen, prostora zmanjkuje na njem,
skoro nič več ni prostora za iluzijo. Rod,

ki dorašča, je oropan svoje največje
pravice: pravice do sanj.
Po Ljubljani gorijo izložbe večer za večerom.
Tehnika in estetika reklame sta
zadnja leta toliko napredovali pri nas, da
so izložbe boljše trgovin v resnici majh-
ne umetnine. Tam se bogotno, razkošno
razkazuje bogastvo sveta. Otroci se v truh-
mah ustavljajo pred šipami, strmijo v
rdečo luč in ne morejo razumeti. Toliko
ima svet dobrih in lepih reči — zakaj ne
pride sveti Miklavž, zakaj jih ne vzame
in jim jih ne prinese? To dobro vedo, da
njihovi očetje težko plačujejo mesarja in
kvartir, ampak kaj se tiče ta reč svetega
Miklavža? Ali sveti Miklavž prav tako
težko izhaja kakor oni doma? Ali so mu
skrčili plačo, ali je morda sploh reduciran?
Ali tudi sveti Miklavž hodi po mestu
kakor oni, strmi v obilne izložbe, pa ne
more stopiti v trgovino in si lahko samo
mimo vsega želi, pa mu nihče ničesar ne
da?

Drevi pa bo hodil sveti Miklavž od hiše
do hiše in bo dajal, kolikor bo mogel.
Zmerom je nosil na tihem skrivaj. Toča
če se je doslej skrivaj pred ljudmi, ker se
mu pač niso zdeli vredni da bi se jim
kazali, se bo letos skrivaj precej tudi za-
rad tega, ker ga je lastne revščine sram.
Sveti Miklavž, najbolj znani, najbolj sim-
patičen zastopnik nebes na zemlji, pa na-
enkrat pride na dan, da je tudi on tako
bedno in brutalno odvisen od zadrževanja
v njegovi koži.

Otroci pa bodo jutri hvaležno vzeli, kar
jim bo dal. Solze radosti se jim bodo ble-
stele v očeh ob vsakem jabolku, ob vsakem
sladkem kruhku ki ga bo prinesel.
V svojih srečih pa bodo grenko začeli tu-
tati, kako je vse to, kako je čudno zložen
svet...
L. M.

3000 malim zemljanom je pomagala na svet

Nekaj spominov ob grobu gospe Dolškove

Litija, 4. decembra.

Danes popoldne smo spremenili na zadnje
počivališče Litijanov (okrajno babico Marijo
Dolškovo). V kratkem bi morala prazno-
vati šestdesetletni jubilej: 80letnico
rojstva. Da, kako je to bilo pred osmimi
desetletji? Tam doli v Trstu je prišel na
svat kot dete ljubljanske avstrijskega admi-
rala pl. Leutenaua. Gosposkemu očetu in
njegovih ljubljanki so bile ob čenu rojstva
male Marije stavljene na pot razne zapre-
ke. Otročka so oddali v najdenišnico. Po
čudnem naključju so ga tamkaj dobili Su-
šakovci iz Kostrevice pri Litiji. Poestnična
Marija Sušakova ni imela otrok, vendar so
si na gruntu želeli naraščaja. Pa so nekdo

zelo popularna. Poleg 80letnice rojstva bi
v kratkem praznovala še dva lepa jubileja:
45letnico svojega poklica in 3.000 klienta,
ki je z njeno pomočjo prijel na svet.

Poklic babice je težaven, tembolji, ker
mnogokrat baš ponoči zove na pomoč. A
gospa Marija Dolškova je res bila vsako
uro pripravljena na to. Vse instrumente in
rekvizite je imela lepo zložene v usnjemem
kovčegu — in kakor hitro se je glasilo
trkanje na okno, je že pohitela pomagat
porodnici. Res, bila je kakor vojak, v stari-
najstrožji pripravljenosti.

Domadžija gospe Dolškove je stala dolgo
vrsto let osamljena na gornji Fritici. Gospa
nam je gori kraljevala in nadzirala Litijo.
Pogled od tam na naš trg je tako vabljiv,
da je bilo res škoda, neizrabljenega pro-
stora, ki je služil le za gmanjvo. Gospa
Dolškova, je samevala na Fritici od 1902. pa
prav do zadnjih let. Še nedavno sem jo ob-
iskal (pa ne v osebni zadevi) in tedaj
mi je s segavo zgovornostjo — saj je bila
kljub visokim letom še izredno sveža in
hudomušna — podtaknila, da sem prav
jaz kriv, ker je gornja Fritica zdaj vse ob-
ljubena. Menda sem res nekoč v »Jutro«
opozoril na krasno lego gornje Fritice in od-
tlej so pričele gori rasti hiše kakor gobe
po dežju. Zato mi je stala v zrah da sem
s Fritice pregnal nebežki mir.

V teku 45 let, od kar je prinašala na
svet male Litijane in okoličane, so eo ji
»prihoje« kaj pošteno zredli. Ne veste, kaj
se »prihoje«? To so tiste važne bukve, ka-
mor te zabeleži babica, čim priskočijo na
nesrečni svet. Ze dobil svojo številko,
popišejo te od nog do glave, v zapisnik
pridejo vsi natančni družinski podatki —
in novorojeni zemljan tako postane člen
strove gospe Statistike, ki te potem nad-
zoruje prav do groba in nekaj čas še okraj-
njega.

Gospa Dolškova je obogatila naš kraj
s tremi tisoči zemljanov. Mnogi od teh že
imajo svoje otroke zabeležene v njenih
prihojih. Izkušena gospa je vedela dosti po-
vedati iz svoje doživetne prakse. Trdo pre-
izkušeno je prestala pri Kokolovih v Ma-
ljaku pri Litiji, kjer je praktično uvelja-
vala svojo diplomko, ki jo je hranila nad
posteljo. Ogromno pečat na zlati »zbori-
ca« daje diplomki še posebno važnost. Pečat je
shranjen po takratnem običaju v leseni
kmalici k početu. Malice za spomin, malice
pa, kakor je sama menila, za pomoč ob naj-
bujših časih. Za enkrat je tolar še vedno
ekrbno shranjen v skatlici.

A zadnja leta je tožila: Pri nobenem
poklicu se menda tako ne pozna ta za-
stoj in kriza, kakor pri babici. Časi, ko
je bil običaj za vsako spodobno slovensko
hišo, da je štela do 12 pa tudi po več gly

napreghi voz in potemnih v Ljubljano, odtod
še dalje — v Trst. Izbrali so si koxnaj tri-
mesečno najdenko, ki so jo nato doma
lepo vzgojili. Ko je dorasla, so ji opisali
njeno življenjsko zgodbo in tedaj je menila:
»Stari, ki ne poznajo svojih otrok, za-
služijo isto: preziranje lastne dece!« Po tem
ee je tudi ravnala. Zvedela je nekoč, da je
prišlo v šmarsko župnišče zapечатeno pismo
in v njem sporočeno, da je admiral p. Leu-
tenau njen oče. Stopil v pokoj in se pre-
selil v Gradec. Poizvedoval je po svojem
otroku Dobil pa je odgovor, ki je izključil
vasko zblizhanje med očetom in njegovo, na
delež vzgojencu hčerko.

Danesnjega pogreba okrajne babice se
je udeležila sila velika množica ljudi. Baš
iz razloga, ker so bile zveze, ki so jih imeli
naši ljudje v blago pokojnico — najstarejše.
Zaradi svojega važnega poklica, ki si ga je
bila izbrala srečno kakor le kdo, je bila

živega drobiža, so utonili. Imela pa je gospa
Dolškova tudi mnogo klientov, ki so se
kosali v rekordu. Tako ee je n. pr. v Ce-
rovci pri Zidarjevih zglasila 14krat. Se
danes živi tamkaj 9 krepkih fantov, ki se
gospe prav tople spominjajo. Pri Homano-
vih na Bregu je prišla štorklja v spre-
stvu gospe Dolškove 15krat v ves. Med re-
korderji pa so Zagarjevi a Mišjeki pri
Gradskih Lazih, kamor je gospa Dolško-
va prinesla 16 malih žagarjev.
Do zadnjega časa je gospa zvesto vršila
svoj poklic — naša slika jo prikazuje, kako

stopa mladostnega koraka iz šmarske cer-
kve, kamor je bila poslana enega svojih
zrednih pagančkov, ki ga je ujeta v Za-
savju in ga je na svojem naročju pomagala
pokristjaniti.
Spomin na našo okrajno babico bo ohran-
jen, dokler bo njena zadnja »stranka« tla-
čica zemlje. Za blago gospo globoko »na-
jejo številni domači. Sin g Albin je posest-
nik na Grbinu, v krogu ožjih sorodnikov
pa je tudi naš odlični pisatelj dr. Slavko
Grum, zdravnik v Zagorju. Pokoj blagi gos-
pel!

Samomor v cerkvi

V cerkvi v šentjanžu na Vinski gori si je mlad tovarniški delavec prižgal sveče na glavnem oltarju in se obesil pod lestencem

Velenje, 4. decembra.
Na državni praznik popoldne proti 16. uri
je prišel v žagarjevo gostilno v šentjanžu
na Vinski gori mlad možki ter popil nekaj
vina in žganja. Pojedel je še poročjo pečen-
ke, nato pa je proti pol 17. uri zapustil ome-
njeno gostilno in krenil preko ceste proti
cerkvi. Kmalu za tem je rudar Novnišek,
ko je šel mimo cerkve, opazil, da gorijo v
cerkvi sveče pred velikim oltarjem. Rado-
veden je stopil skozi velika vrata v cerkev
in prestrašen obstal: veliki oltar je bil ves
v blešku gorečih sveč, pod steklenim lesten-
cem pred oltarjem je pa visel možki. Ko je
Navnišek ugotovil, da v obošenem ni več
življenja, je hitel vžupnišče, da obvesti o
čudnem dogodku župnika g. Weissa.
Vest o čudnem samomoru se je po šent-
janžu hitro raznesla in privabila v cerkev

mного radovednežev. Dognalo se je, da se
je nesrečnik obesil s koncem vrvi, ki jo je
odrezal od velikega zvona, položil kloboč
ob oltar, prižgal na njem vse sveče, nato pa
splezal na kloč, pritril ob lestenece vrv in
se z njo obesil. Po neki vojaški listini, ki so
jo našli pri njem, so ugotovili njegovo
identiteto. Nesrečnik je 28letni Hudej
France, tovarniški delavec iz Woschnaggo-
ve tovarne usnja v šostanju, doma iz Šno-
nega. Kmalu se je oglasil tudi Hudejev
bratranec, ki je povedal, da je Hudej prejš-
njega dne prišel k njemu na obisk in pri
njem prenočeval. V njegovi vojaški knjižici
so našli listič, kjer se v zmešanih stavkih
poslavlja od življenja in od ljubljene Roz-
ke, ki ga je zapustila. Oskrunjeno cerkev
je pa moral domači g. župnik s predpisa-
nimi obredi zopet posvetiti.

KRONIKA MIKLAVŽEVE NEDELJE

Ljubljana, 4. decembra.

Sobota in nedelja sta bili v znamenju
Miklavževanja. V sila pestro prirejenih
izložbah je razstavljenega mnogo miklav-
nega blaga, primernih in praktičnih daril.
Res izredno posrečeni so bili nekateri
aranzmaji in gotovo delajo čast okusu in
spretnosti naših trgovcev in aranzirjev.
Zadovoljni ugotavljamo, da Ljubljana tudi
v tem pogledu napreduje od leta do leta.
Ali s kupčijami trgovci niso bogve kaj
zadovoljni, kriza in pomanjkanje gotov-
ne sta vedno bolj občutna. Miklavževe
prireditve so sicer še dosti dobro obiska-
ne, a tudi tu je nebeški svetnik mahal
bolj s krivo palico, kakor z dariljivo ro-
ko: kriza na zemlji, kriza v nebesih! Mi-
klavževali so predvsem na Taboru v so-
boti zvečer. Bilo je prav živahno. Plesna
šola SK Svobode je priradila Miklavžev
večer v dvorani Delavske zbornice, zdru-
žen s čajanko, pijanjami so miklavževali v
baru grandhotela »Metropole« pri Mikliču,
in je bilo tudi tam prav prijetno. Danes
popoldne je Sokol II povabil Miklavža v
Kazino pred mladino, zvečer pa pred odr-
sle.

Bilo je še več drugih prireditev in na-
zličje krizi ni čudno, če se ljudje zatečejo
malo poveselit, zlasti če je nedelja tako
pusta, kakor je bila današnja. Nad Ljub-
ljano je ves dan kakor mora ležala gosta
megla, na izlete pa tudi zaradi biata po
cestah nikakor ni kazalo. Proti večeru je
postalo v mestu živahnije, razgibala se je
promenada in na Miklavževem sejmu se je
gnetla radostna mladina.

Mного pozornosti je zjutraj v mestu
zbudila produkcija naših poklicnih gasil-
cev. Ob pol 12. sta krenila izpred Mestne-
ga doma motorna brigadina in avtomobil
z lesto »Magirus«. Motorna brigadina s
poklicnimi gasilci je zavila čez Mestni in
Stari trg, Čojzovo cesto, Gradšče, Erjav-
čevo in Bleiweisovo cesto in po Aleksan-
drovi cesti pred gledališče, avtomobil z
lesto »Magirus« je pa prispel z nasprotni
strani. Pred opero se je zbralo mnogo ob-
činstva, ki je z zanimanjem sledilo gasil-
skim produkcijam; zlasti je ugajala nova
gasilska letvica, ki je montirana na avto-
mobilu in se avtomatično, takoj ko za-
brni motor, požene v zrak. V 40 sekundah
doseže višino nad 30 metrov in je z njeno
pomočjo mogoče gasiti tudi najvišja po-
slopja v Ljubljani. Poklicni gasilci pod
vodstvom načelnika g. Furlana so demon-
strirali razne vaje in so se povzpeli prav
na vrh lestve, ki je stala skoro vertikalno,
potem pa je bila usmerjena na streho
opernega gledališča, kamor so po lestvi
splezali vsi gasilci in se nato po vrvi za
razne načine prevezani spuščali navzdol.
Pokazali so pri tem veliko spretnost ter
dokazali, da ima Ljubljana čuječe varuhe
za primere požarov.

Prav nepričakovan je bil pa Intermezo,
ki so ga napravili gasilci po prvi produk-
ciji. Ko je lestva zlezla v zrak, so se nanjo
popeli trije gasilci; srednji je vzel mo-
gačno trombo, in ko je bil v višini 10 m,
je pozval občinstvo, naj namesto vstopni-
ce za produkcijo vsakdo prispeva za brez-
poselne vsaj po 1 Din. Občinstvo se je hu-
domušno smejalo, češ: »Pa so nas poteg-
nili!« vendar se je radevolje odzivalo te-
mu apelu.

Produkcija je bila zaključena s tem, da
se je lestva še enkrat dvignila vertikalno
30 m visoko. Na lestvo so montirali cev,
na vrh je zlezal gasilec in močan curek
vode je brizgal visoko v zrak.

Kronika današnje nedelje je bila skrom-
na. Na policiji niso zabeležili ničesar po-
sebnega in tudi reševalna postaja ni inter-
venirala, pač pa je uprava bolnišnice
sprejela štiri ponesrečence. V Petruševi
vasi pri št. Vidu pri Stični je večeraj 9-
letni sinček čevljarkega mojstra Kozlev-
čarja zažgal nekaj smodnika, pri tem je
pa nastala huda eksplozija in je dobil nje-
gov enoletni bratec hude opekline po
obrazu. Fantka so prepeljali v bolnišnico,
kjer so ugotovili, da so njegove poškodbe
resne. — Ivan Borštnik, 7-letni sin po-
sestnika iz Medvednice pri Turjaku, je v
soboto po nesreči vtaknil desenco pod sla-
moreznic, ki mu je odtrgala štiri prste.
Ema Emičeva, doma iz Zajčjega polja v
kočevskem okraju, je padla in si zlomila
ključnico. Alojzij Smole, 37-letni ključav-
ničar iz Most, se je pri rezanju lesa ne-
varno urezal v levico. Tudi te tri so pre-
peljali v bolnišnico.

Svet roditeljem!

Dajte svoji deci za predžujnek Ovo-
maltine, kajti Ovomaltine prinaša v telo
vse one hranilne sestavine, ki so potrebne
za razvoj deteta. Bleda, od šole utru-

Tat je zažgal skedenj

Bukovci, 4. decembra.

V četrtek zjutraj okoli 6. je nastal ožen
v skedenju posestnika Tomaža Markoviča v
Bukovcih pri Ptuj, Ker je bilo v poslopju
precej sena in slame, je bila kmalu vsa
zgraba v plamenih ter je zgorela do tal.
Požrtvovalnosti gasilcev iz Bukovcev,
Stojncev od Sv. Marka in Zabovcev se je
zahvaliti, da nista zgoreli še stanovanjsko
poslopje Markoviča in poslopje njegovega
zeta Njegreča Jožeta, ki ima postavljeno
hišo na njegovem dvorišču. Škoda je le
delno krita z zavarovalnico.

Ker je držala iz skedenja sled s potrese-
nim senom v bližnji gozd, sodijo, da je pri
Markoviču nekdo kradel seno, si pri tem
svetel z vžgalicami in kako gorečo vžiga-
lico vrzel v seno. Orožniki poizvedujejo za
storilcem.

STAREJŠIM OSEBAM

revmatične bolezni zagrenjujejo stare
dnl. Vam, ki trpite na revmatizmu, pro-
tinu, trganju, ishiasu, zobobolu in glav-
bolu, se priporoča masaža **ALGA**
za masažo.

Masaža z ALGO vs krepki, osvetojuje.
ALGA ja starejšim osebam pravi blago-
slov.

Stoliceca Dia 14.— Opae reg. pod S. Br. 25.897.92.

Strokovnjaki za srčne bolezni so prišli do
rezultata, da učinkuje naravna »Franz Jo-
sefovca« gretična celo pri zamašenem srcu
in napakah srčnih oklopnic zanesljivo in
črevesje očiščujoče, brez vsakršnih težav.

Maša z aduščnica za goriškim vladiko

Na pobudo Primorskega akademskega
kluba je bila danes popoldne darovana ma-
ša zaduščnica za pokojnim goriškim nad-
skofof dr. Frančišku Sedejan. V stolici
se je zbrala velika množica ljudstva. Mašo
je daroval semeniški duhovnik g. Zajec,
stani pevski zbor pa je vodil g. Premrl.
Pri evangeliju je stopil mestni župnik g.
Dr. Klinar na prižnico ter izpregovoril v
spomin poslednjega našega velikega duhov-
na na goriški nadškofjski stolici. Govoril
je o njegovem trdnem znanju, ki je bil
kakor »kamen, utrgan z naših platin«, o
njegovi globoki veri, o veliki ljubezni do
goriškega ljudstva, ki ga ni vodil le v nje-
govi veri, marveč tudi v njegovih silnih
borbah za narodne pravice, ki zanj ni skr-
bel le včasih miru, marveč še posebej v
dobi svetovne vojne, ko je bilo progano
s svoje zemlje v begunske tabore in razpr-
šeno po deželah vse do Dunaja in še dalje.

Pri tem se je pridigar spomnil nekoga
cerkvenega govora, ki ga je imel pokojni
goriški nadškof v času svetovne vojne v
cerkvi sv. Ane na Dunaju, kjer se je takrat
zbralo njegovo ljudstvo. Njegove besede
so napravile takrat silen vtik, ker ni go-
voril kot solan govornik, temveč iz srca,
kakor je sam pozneje dejal. Naposled je
g. župnik poudaril poslednje besede velikega
pokojnika, ki nikoli ni klonil, ki nikoli ni
umrl, ki še danes a svojimi deli govori
bratom, ki so se ostali v borbi, in jim kaže
kot v njihovo bodočnost.

Spominski govor je napravil na ljudstvo
v cerkvi globok vtis. Marsikatero oko se je
zasolžilo ob spominu na solneno Gorico
in na njenega vladiko, ki počiva sedaj v
cerkvi na Sveti Gori.

Maša se je nato nadaljevala in zaključila
nekaj minut po 12. uri. Nšeteto znancev
iz nezabnih krajev se je pred cerkvijo
tibo pozdravljalo in razhajalo.

Akademija Sokola II v proslavni državnega praznika

Sokol II je v soboto zvečer na svečan
način proslavil državni praznik in vstop v
svojo 25letnico s telovadno akademijo.
Velika telovadnica na realki je bila zase-
dana do zadnjega kotička.

Pred akademijo se je zbral upravni od-
bor k slavnostni seji, ki jo je otvoril sta-
rosta br. dr. Milan Šubic ter pozdravil vse
občinstvo, predvsem zastopnika komandan-
ta dravske divizije polkovnika Kilerja, žu-
panovega zastopnika starosta Sokola I br.
inz. Beveca, podstarosta SSKJ br. Gangle,
zvezno načelnico sestro Skalarjevo, žu-
pnega starosta br. dr. Pipenbacherja, staro-
sta Ljubljanskega Sokola br. Kajzeja, taj-
nika Sokola III br. Severja, zastopnika So-
kola IV br. Groma in starosta štepanjskega
Sokola br. Siano. Pismeno sta opravčila
svojo odsotnost ban g. dr. Marušič in naš
svilasi narodni svetnik g. Ivan Vrhovnik.

Starosta br. dr. Milan Šubic je nato v
jedrnatem govoru orisal pomen 1. decem-
bra in pa pa 25letni jubilej Sokola II, ki
ga bo društvo svečano proslavilo v letu
1933. S toplimi besedami se je spomnil na-
to bagopokojnega kralja Petra Osvobodit-
elja in njegovega junaškega sina prvega
Sokola Ni. Vel. kralja Aleksandra Uedini-
telja. S klícem »Zivela uedinijena Jugosla-
vija, živel naš sokolski kralj Aleksander«
je brat starosta zaključil govor, nato pa je
pevsko društvo Krakovo-Trnovo zapelo
državno himno, ki jo je vse občinstvo po-
slušalo stoje. Društveni prosvetar br. Par-
cer je zatem prečital poslanico SSKJ in sle-
diča je zaobljuba novega članstva in pre-
stop naraščaja v članstvo in dece v na-
raščaj. Po vpisovanju v spominsko knjigo
je pevsko društvo Krakovo-Trnovo zapelo
»Hej trubašci«, s čemer je bila slavnostna
seja zaključena.

Sediča je mladinska telovadna akade-
mija, ki je bila v vsakem oziru na višku.
Prva je prikorakala v telovadnico moška
deca (18), ki je prav lepe proste vaje (se-
stava br. Stančiča) izvedla strumno in sklad-
no. Drzni in lepo izvedeni preskoki moške-
ga naraščaja preko mize in skoki v višino

z jurišno desko so bili vzorni. Valček žen-
skega naraščaja (8) je bil dober. V začetu
se je telovadkam poznalo razburjenje,
ki pa je pozneje prenehalo in je skladba
bila kolikor toliko zadovoljivo in skladno
izvedena. Raznoterosti moške dece so bilo
izvrstne. Pevci so nato zapeli Maister-
Adamčevno »Završki fantje« in želi vihar-
no odobravanje. Stupine moškega narašč-
aja, ki jih je sestavil talentirani naraščaj-
nik Hrvoje Bračič, so bile vzorne. Najlepša
točka sporeda pa je bilo rajanje ženske
dece (15), simbolične proste vaje s petjem.
Najmlajše so pogumno zaplele najprej
»Sem slovenska deklica«, nato »Prišel je
oiganček«, Zajček, al' se me bojiš«, »Oj, ti
Polončica«, nato pa so zaplesale kolo in pri
odhodu zapelo sokolsko »Naša stara pra-
va«. Izvedba je bila zelo lepa. Občinstvo je
priradilo mladim telovadkam burne ovaci-
je, tako da so morale to res lepo telovad-
no skladbo ponoviti. Telovadno akademijo
je zaključil moški naraščaj z efektno telo-
vadno skladbo br. Kebra »Osmerico«. Tudi
pri tej točki ni občinstvo štedilo z odobra-
vanjem.

Društvenemu vadičliskemu zboru, pred-
vsem br. Kebru, iskreno čestitamo

Mariborski dogodki

Maribor, 4. decembra.

Miklavževa nedelja glede zanimanja ob-
činstva za razstavljenjo blago in najrazno-
vrnejša Miklavževa darila ni zaostajala
za lansko, pač pa istega ne morejo reči: tr-
govci glede kupčije, ki ni dosegla niti pol-
ovice lanske.

Veliko komentarjev je izzval redek, do-
sedaj nepoznan korak uprave mariborskega
sodišča, ki je moralo ...
... večeraj tpuatiti za
prisilen dopaj, 93 jutakov, ki bi notrali
odsedeti manjše, nekajredenske ali več-
mesečne kazni. Tem jetakom je bil po-
deljen dopust do novega proračunskega le-
ta, do 1. aprila 1933.

Policija je imela v zadnjih 24 urah pre-
cej opravka, vendar gre v večini primerov
za manjše prestopke. Na Grajskem trgu je
večeraj popoldne prišlo do karambola dveh
avtomobilov. Karambol sicer ni zahteval
človeških žrtev, pač pa je bil en voz na zad-
njem delu precej razbit. Z nastopajočim
mrzom se množe tatvine odjaj, ki jih pu-
šajo razni vozniki v vozilih na ostan. Sni-
či je bila ukradeno konjska odeja s kožije
izvoška Franca Plevnika, ki je pustil svoj
voz nekaj časa brez nadzorstva na Alek-
sandrovi cesti. Skoraj istočasno je bilo
ukradeno mesarju Viuku Gregoršiču iz ve-
že Zoharjeve gostilne na Tržaški cesti za-
klenjeno kolo. Tat je kolo vzel od Betav-
ske ceste, kjer se je pa nadaljnja sled izgu-
bila v blatu.

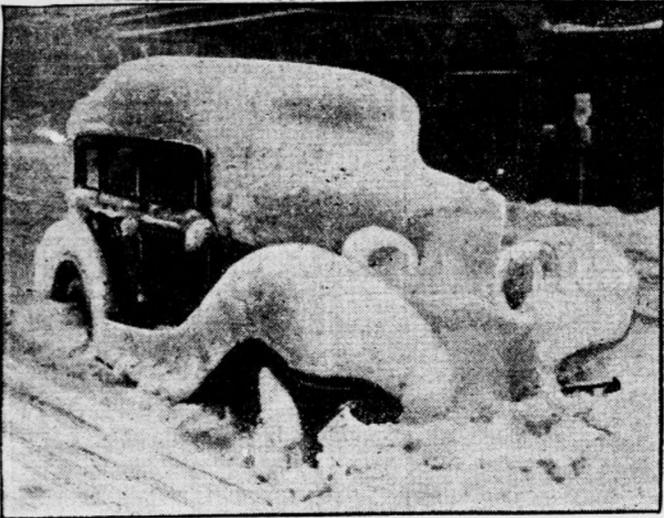
Davi okrog 1. je našel neki pasant v Ju-
dranski ulici ob železniških zapornicah ko-
roske proge na tleh ležečega pleskarjskega
pomoičnika Karla Weingerla iz Goriške uli-
ce, ki ga je bil nekdo udaril z ato po
glavi. Weingerl ima veliko rano nad levim
očesom, toži pa tudi o hudih notranjih po-
škodbah v križu in blizu srca. Prepeljati so
ga na njegov dom, za neznanim napadel-
cem pa poizveduje policija. Na reševalni
postaji so obvezali 23letnega mesarja Adol-
fa Reicha iz Nove vasi, ki se je bil med
delom urezal v levo roko. Enako uslugo eo
napravili šletuemu Antonu Witzmanu iz
Koškav, ki se je pri padcu poškodoval na
čelu. Zeleničar Edvard Gorčan iz Mlin-
ske ulice si je pri padcu huda poškodoval
levo koleno.

Okrog 8. zjutraj je bila reševalna postaja
pozvana v Maistrovo ulico štey. 6, kjer je
v samomirnem namenu v notranjosti po-
slopja, v tako zvani svetlobni odprtini po-
leg stopnišča med obema hišna traktoma,
ekobil iz četrtega nadstropja 33letni brez-
poselni hotelski uslužbenec Alojzij Umek,
doma iz brežiške okolice. Priletel je na
beton in oblašal nezavesten. Zlomil si je
levo nogo, dobil pa tudi hude notranje po-
škodbe. Prepeljali so ga takoj v bolnico,
kjer eo se zdravniko zelo trudih zanj, pa
mu niso mogli rešiti življenje Okrog 15. je
podlegel srčnim poškodbam. Vzroka
obupnega dejanja sta bila beda in bolezen.

Pri boleznih žolta in jeter, žolčnih kam-
nih, zlatiči uravna naravna »Franz Josefo-
vca« gretična prebavo in naravno popoln
način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da
učinkuje domače zdravljenje s »Franz Jo-
sefovca« vodo posebno dobro, če jo, mešano
s toplo vodo, izpijemo zjutraj na teš že-
lodec. »Franz Josefovca« gretična se dobi
v vseh lekarnah, drogerijah in specialijskih
trgovinah.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Zima v Ameriki

Letos je nastopila v Ameriki izredno zgodnja zima. Pričujoča slika kaže avtomobil, ki ga je zamel sneg

Tihotapljanje ljudi ob ruski meji

Evropski tisk se je pred kratkim bavil s ruski begunci ob Dnjestru, ki loči Rumunijo in Rumunsko. Pozneje ni bilo slišati nič več o ubijanju beguncev v tem ozemlju. Toda razmere se niso spremenile in skoraj vsak dan teče nova človeška kri po Dnjestru navzdol. Ti dohodki so postali že tako vsakdanji, da se v Besarabiji nihče več ne zanima zanje.

Najsi bo še tako nevarno, vendar poskušajo cele družine vedno znova pobegniti iz sovjetske Rusije. Tudi tihotapljenje je tu v polnem razvoju. Iz Rusije tihotapljuje begunce, bandite, komunistične agente, v Rusijo vtihotapljuje propagandni material, pomflete itd.

Poveljnik ruske obmejne straže ob Dnjestru, neki Gavriljuč, uživa nekakšen sloves zaradi svojega posebno strogega postopanja proti beguncem in tihotapcem. Prej ali slej pade vsak volun in tihotaplec njihovim ljudem v roke in begunci niso pred njimi varni niti na rumunškem ozemlju. Vendar živi tudi človek, ki ga ne more niti Gavriljuč spraviti v past. To je »kralj tihotapcev« ob Dnjestru, Rumun Teodor Dima.

V kakšnih desetih letih si je Dima natihotapil celo imetje. Naročilo, ki ga je prevzel, je vedno točno izvršil. Leta 1928,

so ga na ruskih tleh izdali, baš ko je spal v neki koči nedaleč od Dnjestra. Nemadoma so se pojavili na vratih sovjetski granicarji. V koči je bilo polno tiskovin, ki jih je bil Dima vtihotapil v Rusijo. Kralj tihotapcev se je mirno dvignil s svojega ležišča in preden so se granicarji zavedli, je že skočil skozi okno ter stekel k reki. Plaval je na življenje in smrt in je priplaval na rumunski breg, a granicarje svinčenke so mu zdrobile noge. A celo z le seno nogo jih je nekdo pozneje ukani.

Zvedel je da namerava v Rusiji justifikirati njegovega prijatelja in se je nemudoma spravil čez mejo, dasi so ga bili v Rusiji obsodili na smrt. Prišel je s svojo leseno nogo tudi srečno do Odesa. Njegovega prijatelja so bili že usmrtili. Vez razdražen je Dima Gavriljuču iz Odesa napisal sramotilno pismo in mu sporočil, da namerava preko Dnjestra v Rumunijo. Seveda so zastražili vso reko. A to ni nič zaleglo. Dima se je vendarle vrnil čez njo in je s seboj vzel celo nekoga begunca.

Sedaj se je Dima že malo naveličal takšnih dogodkov in počiva. Počitek si lahko privoščil, saj si je pridobil ogromno bogastvo. Na njegovo mesto pa stopajo drugi možje, ki ne tvegajo nič manj nego on in tudi ne zaslužijo nič manj od njega.

Pozdrav angleških fašistov

Člani angleške fašistične zveze poslanca Osvalda Mosleya pozdravljajo novoporočeni par iz svojih vrst pred cerkvijo po poročnem obredu

Aleksander Moškovski:

Linse, d. z o. z.

Fotografska novela
Prvo poglavje

Ela je bila v zakonu zelo srečna, toda navzlic temu se je počutila neznanost nesrečnic. Ljubila je svojega moža in tudi on jo je razmeroma dostikrat ljubil — toda vendar! V tem »vendar« pa je tičila razjeda, joča sumnja nezvestobe, prepričanje, da je njen mož, ljubezni, kalavirski inženjer Edvard Springfuss, iz svoje fantovske dotrinesel v zakon vsakojaka poligamištna nagnjenja. Bilo ji je kakor šolarici, ki ji profesor pri izpitu stavi vprašanje o pitagorejškem stavku: nič mu ni mogla dokazati!

Dostikrat je že odšla na »potovanje«, nikakor pa ni mogla najti niti najmanjšega sledu, ki bi potrdil njene sumnje: ženskega »corpusa delicti« ni bilo moči najti. In tako je vkljub vsej Edvardovi pozornosti do nje zmerom bolj padala v mreže ljubosumnosti.

Nekega dne pa je zasnovala načrt, ki ga pri vsem spoštovanju do drugih Elinih kvafitet, ne morem imenovati drugače, kakor satanskega. Sklenila je, da se odpravi k bolni materi in se v ta namen najprej oglašila pri svoji poročeni sestri, ki je takisto živela v Berlinu.

»Poslušaj, Zofija, za veliko uslugo te prosim. Za tri dni se odpeljem k materi v toplice, med tem časom pa moraš na vsak način nadzorovati Edvarda.«

»Toda sestra, kaj ti pade v glavo?«

»Zagotavljam ti, da je to potrebno. Ne morem se izbežiti misli, da me Edvard vata. Poišči zvezo s kakim dobrim detektivom, vsz eno je, koliko stane...«

»Če misliš, da je res tako nujno, čemu tega ne storiš sama?«

»Sama? Nak, to ne gre. Jaz se vendar ne smem tako kompromitirati; sram me je.«

»Seveda. Sreduje, katerega se poslužuješ v resnici ni posebno častno. In zato naj jaz...«

»Da, Zofija, ti moraš to prevzeti. In če bo detektiv zares kaj našel, mislim namreč, kaj slabega, tedaj naj vse tozadevne dokaze preda gospodu sodnemu svetniku Fernbachu. Ta je v teh rečeh največji veščak.«

»Za boga, ti se torej hočeš ločiti?«

»Kajpak! Niti trenutek nočem več živeti s to grdobno. Vem, kaj hočeš reči: Edvard je pošten, zal, obožuje me — vse je res; toda, če me vara, tedaj je grdoba in ločim se bom od nje, kakor pravijo juristi.«

Drugo poglavje

Sestra Zofija je nalogo prevzela in takoj pričela iztikati za pripravnim detektivskim uradom. Priporočili so ji firmo Linse, d. z o. z., kot posebno točno in zanesljivo. Mandantki se je posrečilo govoriti z gospodom šefom, z nekdanjim kriminalnim komisarjem Linsejem, ki ji je obljubil, da ji proti primernemu honorariju v kratkem preskrbi toliko dokazov iz poglavja »in flagrante«, da bo moči iz njih sestaviti pet brakolomskih romanov in šest komadov za stolno gledališče. »Je vaš gospod vsak danes popoldne doma?« je vprašal.

»Ne, popoldne zmerom dela v neki strojni tovarni.«

»Dobro. Koliko služkinj je v tisti hiši?«

»Trenutno ena sama.«

»Kako izgleda?«

»Prav prikupna je.«

»Me, v interesu stvari zelo veseli. Skrbite za to, da bo vaša gospa sestra danes popoldne vsakakor šla od doma. Stopil bom s tem interesantnim poslom v stik.«

»Ob petih je Linse pozvonil v Springfussu.«

»Je gospod doma?«

»Na žalost sta oba odšla, gospod in gospa.«

»Ali bi si morda lahko ogledal stanovanje?«

»Stanovanje? Nič mi niso rekli, da kaj oddajajo.«

»Vi torej ne veste tega? Saj so celo v časnikih oglašili o tem stanovanju. Pravkar sem bil govornik v gospodarnem.«

»Tako? Seveda, potem pa kar vstopite, prosim!«

V salonu se je gospod Linse z radovednim očesom oziral okoli sebe. Potem je mahoma dejal:

»Kako vam je ime, zala gospodična?«

»Meni?« je vprašala služkinja. »Mina.«

»Torej, draga Mina, poslušajte, resnico vam hočem povedati. Nisem prišel zaradi stanovanja, marveč iz drugih vzrokov. Jaz sem namreč od policije!«

»Moj bog! Saj vendar ni nobenega zločinca pri nas!«

»Samo nič strahu! Nobenega zločinca ne iščem. Nate, tu imate — dvajset mark za starih in seveda, to se razume, — nikomur niti besedice! To mi morate obljubiti.«

»Kajpak, gospod detektiv,« je jecjala Mina, ki si tistega zastran denarja ni dala dvakrat reči.

»Gre namreč za preiskavo, ki jo vodi policija, da ugotovi, kakšna je kaj pravnost po berlinskih hišah. Statistiko po procentih delamo, nič drugega.«

»Ah, moj bog, kako se bom jaz zamazala iz vsage tega,« je stekalo deklet.

»Prav nič se vam ne bo zgodilo, dam vam svojo uradno besedo! To pa seveda samo

Pušcanje krvi

Stara navada puščanja krvi prihaja v naših dneh spet v časti, seveda v spremenjeni obliki in v točno določenih primerih. V splošnem se bolniku, kjer je to treba, odjemlje kri s sesalko, pri čemer se polaga vsa pažnja na to, da ne nastane kakšna infekcija.

Učinek puščanja krvi je koristen v marsikaterih primerih bolezni in vodi do razbremenitve krvnega obtoka ter zmanjšanja krvnega pritiska v odvodnicah. Osebe, ki imajo preveč krvi in ki jim utegne to škodovati, s puščanjem krvi samo pridobijo. Posebno priporočljivo je, če jim preti kap ali če jih je kap že zadela. Ker se po tej operaciji spremeni sestava krvi, je koristna tudi pri neklih zastrupitvah. Razne vrste krčev, kakor med nosečnostjo, se odpravljajo istotako s puščanjem. S puščanjem se ne odstrani samo neka količina zastrupljene krvi, temveč se pospeši delovanje kvotovornih organov. Po puščanju je priporočljivo preskrbeti pacientu daljši čas počitka.

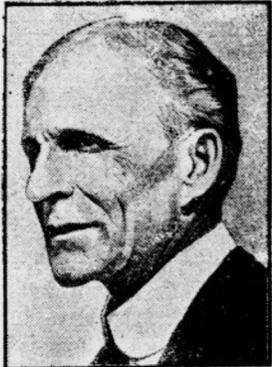
Iz Mednarodnega urada za delo

Dr. Sitzer

ki ga je berlinska vlada predlagala za namodestnega predsednika ženevskega Mednarodnega urada za delo

Srečna operacija

Henry Ford

ki so mu pred dnevi izrezali slepča, se počuti dobro in bo navzlic svojim 69 letom srečno prebolel krizo

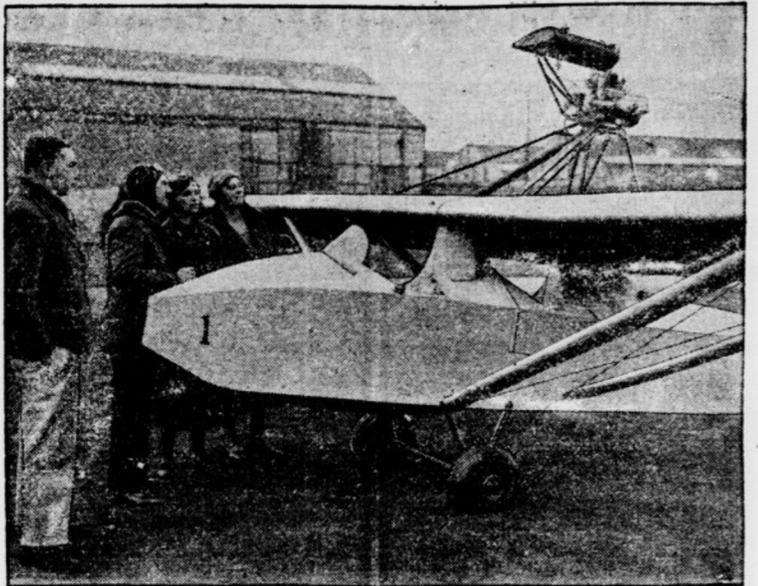
Trgovina z dekleti v Parizu

V neki pariški predmestni kavarni je francoska policija v soboto odkrila urad za ponarejanje potnih listov, za trgovino z dekleti in za tihotapljenje kokaina. Šest oseb, ki so že v rokah policije, je odpremil v Argentino 32 žensk. Trgovci z dekleti so prodajali ponarejene potne liste tudi drugim ljudem. V njih skrivališču so zasegli detektivji tudi nekaj kg kokaina.

Astrolog in mazač

V Berlinu se mora zagovarjati pred sodiščem neki astrolog z imenom Assenmacher. Očitajo mu, da je plašil in strašil ljudi z vsakovrstnimi grožnjami. Popolnoma zdrave osebe je prepričeval o boleznih, ki jih niso imele. Pravil je tudi, da lahko usmrtili ljudi z magnetnimi in daljavno učinkujočimi silami. Lahkoverneži so mu nasledili, zdaj pa ga tožijo in prosijo, naj ga sodišče kaznuje.

Angleško lahko letalo

V Felthamu pri Londonu so minule dni preizkuševali novo angleško lahko letalo, ki ga žene motor s 6 k. a. Letalo stane 32.000 Din.

Neodkriti otoki

Če človek pogleda na zemljevid našega planeta, se mu zdi, da je vse odkrito: ne bo s sonci in meseci, stalnicami, premičnicami in repaticami; celine in morja in tudi otoki. V resnici pa je drugače. Svetovna morja hranijo še toliko skrivnosti, da bo treba še nekaj sto let, preden bodo dober raziskana in bo na njih odkrita zadnja lisa zemlje.

Ameriški strokovnjaki sodijo, da je samo v Tišem oceanu še kakšnih 300 otokov, ki jih še niso odkrili. Ta cenitev se zdi nekaterim pretrana, kajti v resnici ni nihče štel neodkritih otokov — iz enostavnega razloga, ker jih še ne pozna. Da je pa gotovo še mnogo otokov neodkritih, so pokazala raziskovanja v zadnjem času, so pokazala odkritje ekspedicije v tečajnem ozemlju mnogo dotlej »neznane« sveta. S tihim oceanom pa je še drugače kakor z ostalimi morji na svetu. Proge, po katerih vozi paroplovba, so zelo redke in ležijo daleč ob strani morskih linij. Pomislimo n. pr. samo na dejstvo, da ni sreča Magalhaens na svoji vožnji med Ognjeno zemljo in Ladroni nobenega toka — kar pač dovolj priča, kako samotni je veliki Pacifik.

Usmrtilcev matere Gorgulova v Rusiji

Ruska vlada je odredila usmrtilcev 82-letne matere morilca francoskega predsednika Doumerja Pavla Gorgulova. Približno mesec dni po atentatu na francoskega državnega poglavarja je GPU zaprla mater Gorgulova zaradi skrivanja pševce, katero je bila ukrala v neki ukrajinski vasi. Stekla je izjavila, da je morala krestati, ker bi bila sicer morala umreti od lakote. Sodišče pa ni upoštevalo njenega govora in jo je obsodilo na smrt. Justifikacija se je takoj izvršila.

Iz akvaristove torbe

Pobude za akvaristovstvo in cerkarje Do prav zanimivih doganj pridemo, ko vprašamo poedinke akvariste po vzrokih, ki so vplivali na nje, da so se začeli ukvarjati z akvaristovstvom. Ko govorim o vzrokih, ne mislim na prirojena čustva za lepoto in na ljubezen do živalic, ker akvaristov, katerim niso usodrana ta čustva globoko v srce — ni. Mislim pa na one malenkostne, spontane pobude, ki vplivajo suggestivno na ljubitelja prirode, da si omisli akvarij kar čez noč. Take pobude dobre ljudje navadno, če si ogledajo ribogojnico pri kakem znancu. Tako navdušuje nekatera n. pr. bistra voda in krasota vodnih rastlin, zlata ribica, krasne barve toplovodnic, skale in kamenje, dvigajoče se v obliki majhnih gor z dna, vodomet, okrogli stebriček, ki ga tvorijo značni mehurčki naprave za prezračevanje, mični bekerčki itd., itd. Nekateri pa sploh ne vedo neposrednega vzroka in so si omislili akvarij po prijetnih vtisih, ki so jih dobili pri ogledovanju akvarijev, nakar so s polno paro in izvestno naglico, ki je značilna pri začetnikih, prijadrili med akvariste. S tega vidika vsaj moram presojati naslednji primer.

Imel sem prijatelja. Njegova hčerka se

dotlej ni zanimala za ribice. Sebe ko jih je videla pri meni, so ji prav ugajale, zlasti pa še belina ogrođa ribogojnic. Razveselilo me je tako zanimanje in razna akvaristovstvo nanašajoča se vprašanja in nadejal sem se, da bo postala akvaristinja. Kmalu potem sta mi počili šipi lepega štiriočnega akvarija, nakar sem vrezal novi šipi in akvarij belo pobarval, da je bil videti kakor nov. Ko je nekega dne zopet prišla bodoča akvaristinja z očetom na obisk in ko je videla omenjeni akvarij, je bila kar navdušena, dasi je bil brez rib. Z veseljem sem ji poklonil akvarij in jo prosil, naj pošlje koga, da ga odnese. Čakal sem dalje časa, a nikogar ni bilo. Ob obisku pri prijatelju sem potrkal tudi na vrata hčerkinne sobe. Ko sem vstopil, se mi je zasvetilo pred očmi. Vse pohištvsko okvirji slik, vse je bilo belo. Ko sem vprašal, zakaj še ni poslala po akvarij, mi je rekla: »Ja, vidite, pustila sem vse prepleškati, ker je tudi akvarij bel; sedaj pa pošljem po njega...« Po tem odgovoru sicer nisem mogel točno ugotoviti, če se je prišla gospodična akvaristovstva iz ljubezni do ribic al; pa iz ljubezni do belih akvarijev. Vsekakor ji ne bi smel podariti v bodoče akvarija, pobarvanega z drugo barvo, da bi ji prištedil prepleškanje pohištva z drugo barvo.

Ko sem pred nekaj dnevi opazoval polja iz rodu mlakarjev (Limnea palustris), sem zagledal poleg njega majhne, premikajoče se pičke. Ugotovil sem, da prihaja še mnogo takih pičk iz lupine in da se vračajo tudi nazaj. Pod povečevalnim steklom sem videl, da so to neki paraziti, ali določiti jih ni bilo močeno, zaradi česar sem jih v epruveti prinesel v muzej in tam zaprosil za ljubezno pomoč. Drobno gledam je pokazal majhne, črvičku podobne živalice z daljšim repčkom. Z brzim nihanjem in zavijanjem repčka so se gibale po vodi z upoginjanjem telesom, zaradi česar so se videle s prostim očesom kakor krogljice, pol milimetra v premeru. Če so se pa stegnile, se je videla podolgovata, traku podobna oblika. Te živalice so v raznih časih svojega razvika v raznih gostiteljih, to so vodne pičke, ribe, žabe, pupki in drugo. V poedinih fazah metamorfoze se presele kar z gostiteljem vred, n. pr. iz ribe, ki jo požre vodna pička, v ptico, z izmetom ptice v polja, iz polja v ribo, iz ribe v vidro in silčo. Gori omenjene živalice so tkzv. cerkarje, ki so izlezle iz polja in ki si bodoče poiskati novega gostitelja, kjer bi se v njegovih notranjih organih razvile v končno obliko svoje vrste. Polja, iz katerega so prihajale cerkarje, sem seveda takoj premetil. Ponoči, ko se je voda ohladila, so se cerkarje zopet vračale v lupino polja, večina je pa že poginila. V ribah, najdemo zmeraj parazite raznih vrst, ki pa ne škodujejo, če ne napadejo organov rib (lečvice, jetra in dr.) v večjem številu, zato si lahko privoščimo vsako vrsto mlakarjev, samo mlakarja samega (Limnaea stagnalis) z veliko odprtino na lupini roglate oblike, ki je 3 do 5 cm dolga, ne priporočam, ker nam uniči in požre najlepše rastline, zlasti okrogle liste rumenega lokvanja in drugih nežnih rastlin. Akvariste opozarjam na te cerkarje zlasti zaradi tega, ker bi utegnile povzročiti v akvarijih z majhnim številom ribe precejšnje škodo.

O. S.

najzanimivejših in najizrazitejših v analih brezvestnih zakoncev.

»Kaj je ljubica žena za kratek čas zapustila hišo in odšla na obisk k bolni materi, že je slamatni vdovec izpremenil milo domačijo v pozorišče najodvratnejših orgij. Tu na tehi mizi leže dokazi njegove razuzdanosti, ki nam jih je preskrbel najobjektivnejši in najzanesljivejši opazovalec, fotograf! Gospod Springfuss je bil zasačen. Vznemirjen tega dokazilnega materiala bi zmanjšal, če bi k vsemu še kaj pridedal.«

Sodni dvor si je ogledal fotografije.

»Nezaslišano!« je dejal predsednik, med tem ko je prisednik šepnil svojemu sosedu:

»Ti detektiv s svojimi rafiniranimi aparati so zares nevarni dečki. Se vest ti bodo kmalu izrgali in misli, nikoli ne boš mogel biti dovolj previden!«

Zagovornik gospoda Springfussa, dr. Strasser, je povzel:

»Niti v glavo mi ne pade, da bi oporekal verodostojnost teh dokumentov...«

»No, torej!« ga je prekinil sodni svetnik Fernbach, »stvar je v redu!«

»Vsekakor pa bi želel, da sodni dvor ugotovi identiteto ženske, ki jo je videti na fotografiji tete a tete z mojim klientom.«

Sodni svetnik Fernbach je opomnil:

»To sodišča prav čisto nič ne zanima.«

Razpravo so odgledali za dve uri in med tem poklicali varano sopogo.

»Mi je zelo žal,« je dejal predsednik, »da moram z vašo pomočjo razjasniti to vprašanje. Z gnušom se bo vaše zvesto oko obrnilo od take fotografije, toda navzlic temu vas prosim: natančno si ogledite. Ali morda slučajno poznate to — hm! hm! — žensko?«

Četrto poglavje

Sodni svetnik Fernbach je zahteval ločitev zakona. Dejal je, da leži pred njim najjasnejši dokaz prestopka proti § 563. državlanskega zakonika in hkratu eden izmed

Sportna nedelja

„Outsider“ Rapid se uveljavlja

Mariborski Rapid je Iliriji odvzel dve dragoceni točki — Ostra igra — Hermes prvak ljubljanskega II. razreda

Tekmovanje za jesensko prvenstvo LNP se bliža svojemu koncu. Preostajata nam samo še dve tekmi, ki ju mora odigrati Rapid s svojima rivaloma v Mariboru, Zelenoščarjem in ISSK Mariborom. Rapid, o katerem smo že po njegovih prvih tekmah s Primorjem rekli, da bo delal še marsikatero preglavico ostalim klubom, se je tudi na večerjšnji tekmi, ki jo je igral v Mariboru proti Iliriji, prav dobro uveljavil. Dosegel je zmago in s tem dve dragoceni točki. Z Mariborom ima sedaj enako število točk, namreč 4, vendar pa mora ostati še na predzadnjem mestu, ker ima Maribor nekoliko boljše goliferenco.

Prvenstvena tablica izgleda sedaj takole:

Primorje	5	2	3	0	11:6	7
Ilirija	5	2	1	2	18:12	5
Zelenoščar	4	2	1	1	10:11	5
Maribor	4	2	0	2	13:9	4
Rapid	3	2	0	1	7:6	4
Svoboda	5	0	1	4	5:20	1

Rapid : Ilirija 4:3 (1:0)

Maribor, 4. decembra.

K današnji prvenstveni tekmi, ki se je pričela točno ob 14., sta moštvi nastopili v naslednjih postavah:
Rapid : Herman-Barlovič, Flak-Gomol, Seifert, Fučkar-Pischof, Hardinka, Bäumel, Heller, Wenko.
Ilirija : Malič-Vinko, Berglez-Belak, Vardič, Unterreiter-Bertič, Svetič, Zelenoščarski, Lasič, Pfeifer.

Vsem svojem poteku je bila tekma v resnici tipična prvenstvena borba. Bila je ostra in oporečna. Pri tem pa je žalibog tudi mnogokrat prešla iz okvirja dopustne borbe. Sodnik je imel zaradi tega težko stališče. Zatrli se sicer energično vsak pookus surovosti in se tudi ni plašil skrajnega sredstva: izključitve.

Rapid je postavil na polje izrazito borbena moštvo. Najboljše orožje je imel tudi danes v dobro razpoloženi obrambi, ki je briljantno zlasti v prvem polčasu. Ilirija je nasprotno imela prav v tej formaciji svoje šibko mesto, ki se mu je tovariški pridružil napadalna vrsta, ki pretežno del igre ni prišla do pravega poleta. Poleg tega je bil Rapidov napad v primeri z ilirijanskim mnogo bolj borboren. Prav dober je bil zlasti Wenko, za katerim ni mnogo ali skoraj nič zaostajal Hardinka. Oba sta bila v glavnem nosilca napadalnih akcij in sta se prav dobro razumela s ostalimi igralci napada. Pischof sicer ni bil tako dober kot v zadnjih tekmah. Opažalo se je zlasti pomanjkanje dobrega centriranja. Bäumel se vendarle odvilja v svojo okolico. Heller pa je bil nedvomno najslabši mož na polju. Ne zna se niti plasirati, niti podajati.

Pri Iliriji je bila izrazito slaba desna stran napada, kjer se je počutil osamljenega Lasič. Glavna moč v napadu je bil prav za prav Pfeifer, ki pa je imel proti sebi odličnega Rapidovega branilca Barloviča. Zelenoščarski je bil preslab za borbo moža proti možu in je večino dvobojev odločil v svojo škodo. Tudi pred golom ni imel sreče in je marsikatero zrela pozicijo zastrzeljal. V drugem polčasu se je dobro udeleževal Svetič, ni pa mogel izsiliti dovolj zrelih situacij v bližnji gozi, ki bi nudile možnost za realizacijo. Še poslednje sanse tik pred koncem je zamudil Lasič v borbi z Barlovičem.

Lahko se reče, da je igra odločila zgolj nediscipliniranost Unterreitera, ki je bil v 42. min. drugega polčasa zaradi surovosti in prerekanja s sodnikom izključen. Poleg tega pa se je moral Ilirija boriti od 25. min. drugega polčasa dalje samo z 10 ljudmi, ker je moral Belak zaradi blestrave zapustiti igrišče. Igra sama je bila večinoma odprta, le v odlomkih je bila opaziti lahka premoč Ilirije, ki je imela boljše srednje vrsto. Unterreiter in Belak sta šestkrat igrala vsak za dva. Pri Rapidu je v tej formaciji odgovarjal edino Pfeifer. Požrtvovalen je bil sicer tudi Seifert, toda igral je mnogo preostro. Defenzivno se je dobro udeleževal tudi Gomol, ki je z odličnim pokrivanjem skoraj onemogočil vsako akcijo ilirijanskega napada.

Potek igre.

Rapid je izvedel takoj ob začetku lepe

Gospa Ela je vzela v roko prvo sliko. Štršen krič se ji izvil iz grla: »Saj to sem vendar jaz!«
»Tukisto pri drugi tretji!«
»Kajpak! Kako pridem jaz na te fotografije?«

Vkljub senzaciji, ki jo je slučaj povzročil, se sodni dvor ni smatral za kompetentnega, pojasniti ji je zadelo. Predlagali so ji, naj to za ločitev čim prej umakne, da bo stvar za najmanjšimi stroški rešena. Pred vhomod jo je čakal mož: »Ali imaš zdaj dovolj? Te je ta lekcijska spametovala?«

»Toda, pojasi mi vendar, Edvard.«
»Stvar je namreč ta,« ji je odvrnil in s tem pojasnimo predvidno.
»Tretje poglavje.«

»Svar je namreč taka: tvojo storijo z detektivom Linsejem sem prav kmalu izvedel. Minimo vedenje je zbudilo mojo pozornost, prijel sem jo, pričela je jokati, obljubil sem ji denarno nagrado, narkar mi je vse lepo po vrsti priznala. To je bilo na predvečer tvojega odhoda. Vzel sem si famozni aparat, — čisto dobra konstrukcija, sistem Belolux, D. R. P. St. 980.025, in ga tako postavil, da je natanko posnel najin ginjivji poslovlivni souper.
»Zato si bil torej tako nežen, ti zahrsti me?«

»Prav nič nežejsi kakor sicer. Čez tri dni je morala Mina odnesti aparat gospodu Linseju in mu zagotoviti, da je pretekli večer ko sem imel obisk avtomatično delal. Kar je bilo naprej pa itak več.«
»Poskrbijo,« je dejala Ela tiho, »da stike me pridejo v kak ilustriran časniki, potem bom za zdaj še zatislila eno oko. Anpak lump in goljuf si pa vendarle, dragi Edvard, — še celo z mojimi lastnimi detektivom si me potegnili za nos!«

napade in že v 2. min. je Hardinka dosegel vodstvo. Ilirija je ripostirala in prišla šestkrat v Rapidov prostor, toda branilca sta sigurno čistila. Ilirija ima nekoliko več od igre, toda napadalna mašinerija ni funkcijonirala. Ilirijanski napad je imel več prilik, da izenači, Rapid pa tudi, da zviša rezultat.

Takoj začetkom drugega polčasa je zopet pritiskal Rapid in v 2. min. je zval Hardinka na 2:0. V 5. min. prosti strel proti Rapidu in Pfeifer pošlje žogo v Rapidovo mrežo, 2:1 za Rapid. V 17. min. je izenačil Pfeifer po lepem predlošku Svetiča na 2:2. V 20. min. zabije Wenko tretji gol za Rapid, ki ga pa sodnik ni priznal. V 25. min. zapusti Belak blestran igrišče. V 28. min. foula Berglez pred golom Bäumla. Diktirano enajstmetrovko odbije Malič. V 31. min. zgreši Vinko roko na kazenski črti. Prosti strel strelja Pischof na glavo Hardinki, ki pošlje žogo mimo vratarja v mrežo, 3:2 za Rapid. Tempo se stopnjuje obojestransko in igra postaja skrajno ostra, tako da je moral sodnik neprestano žvižgati in opominjati. Ilirija pritiska in izsilil res tri kote. Enega izrabljuje Vardič in izenači na 3:3. V 42. min. foula Unterreiter Hardinko. Ker je sodnik že poprej opomnil Unterreiterja, ga je sedaj izključil. V 44. min. lep prod. Wenka, ki ostro strelja iz daljave 5 metrov in postavi končni rezultat 4:3 za Rapida.

Sodnik dr. Planinšek, ki se je mnogo trudil, da bi pomiril razburjene duhove, je tekmo srečno dovedel do konca. Bil je objektiv in v splošnem tudi dober.

Hermes : Slovan 9:3 (6:0)

Ljubljana, 4. decembra.

»Derby« v drugem razredu je končal z visoko zmago Hermesa, ki si je osiguril naskok in visok rezultat že v prvem polčasu. Zmagi Hermesa ni oporekali, kajti njegovo moštvo je v vsakem oziru nadklicevalo Slovanovo enastorico. K visoki zmagi je pripomogla zelo dobro razpoložena napadalna vrsta Hermesa, a podporo je imela v slabi obrambi Slovana. V prvi vrsti pade krivda na vratarja, ki je bil nesiguren in zelo slab. Da ni odšel Slovan z igrišča porazen še je večjo diferenco, gre zaslugi branilcu Marchelottiju.

Šibko zasedbo ima Slovan tudi v krilski in napadalni vrsti. Poslednja ni v stanju, da si izvede akcije, iz katere bi se dal napraviti zaključek s strelom na gol. Zaradi tega je tudi razumljivo dejstvo, da kljub skoro enakovredni igri v polju ni mogel Slovan doseči boljšega rezultata.

Pri Hermesu je funkcijoniralo vse, predvsem napadalna vrsta, v kateri pa je bil boljši notranji trio od kril. V krilski vrsti je ugajal Košenina, v obrambi pa vratar Burja.

Kljub gosti megli je sodnik g. Zupan izvedel igro do konca. Z malimi izjemami je dobro sodil.

Hermes rez. : Slovan rez. 5:1. Pred tekma rezervnih moštvev, ki je končala z zaslužno zmago Hermezanov, Slovan se je dobro branil. Sodnik g. Kusar nemogoč. Društvena tabela II. razreda:

Hermes	4	3	0	1	29:5	7
Korčtan	4	2	1	1	8:11	5
Slovan	4	2	2	0	8:14	4
Grafika	4	0	2	2	7:10	2
Jadran	4	1	0	3	7:19	2

Atletiki : Celje 3:2 (3:1)

Celje, 4. decembra.

Danes popoldne se je vršila na sportnem igrišču pri Skalni kleti drugorazredna tekma, v kateri je SK Atletik porazil favorita SSK Celje s 3:2 (3:1). Atletiki so nudili smotnejšo in učinkovitejšo igro ter so bili prvem polčasu v stalni premoči. Moštvo SSK Celje je nastopilo v izpremenjeni in oslabljeni postavi in je igralo zelo neenotno in neodločno. Moštvo se je znašlo šele v drugem polčasu in ni znalo izrabiti svoje premoči.

Goli so padli za Atletike v 10., 13. in 20. minuti prvega polčasa, za Celje pa v 34. minuti prvega in 43. minuti drugega polčasa.

Sodnik g. Dolinar iz Ljubljane je sodil objektivno in precizno in je v 12. minuti drugega polčasa izključil igralca Atletika Subošnika, ker je brnil vratarja SSK Celja Hilingerja v trebuh, zaradi česar so ga morali odnesti z igrišča. Tako sta morala oba kluba igrati do konca vsak z desetimi igralci. Tekmi je prisostvovalo okrog 600 gledalcev.

Predtekma med rezervama obeh klubov se je zaključila že v 20. minuti ob stanju 1:0 za SSK Celje, ker so Atletiki radi izključitve dveh svojih igralcev zapustili igrišče.

Ostale nogometne tekme

Beograd : Jugoslavija : Graficar 5:2 (2:1)
Zagreb : Hašk : Zelezničar 1:0 (0:0),
Concordia : Sprta 2:1 (1:0).

Novi Sad : BSK : Vojvodina 3:3 (1:0).
Osijek : Hajduk : Gradjanski 1:0.
Pančevo : Bečkerek : Pančevo 3:3.

Praga : Tekmi za zimski pokal Sparta : Viktorja Plzen 2:2, Slavija : Beheimians 2:1.

Dunaj : Prijateljske tekme. V soboto: Libertas : BAC 3:1 (3:0). V nedeljo: Admira : Nicholson 2:0 (1:0), Sportklub : Vienna 3:1 (1:0), Rapid : FAC 6:1 (2:0).

Budimpešta : Prvenstvo, Hungaria : Somogyi 6:1, Budaj : Nemzeti 2:2, Ujpest : Attila 4:1, III. okraj : Ferencvaros 3:2, Szeged : Kispest 1:1.
Düsseldorf : Nizozemska : Nemčija 2:0.
Pariz : Južna Nemčija : Pariz 5:2.

JLAS ostane v Zagrebu

Oba ljubljanska kluba Ilirija in Primorje na glavni skupščini JLAS brez glasovalne pravice. Prvenstvo v cross countryju se bo vršilo v Mariboru, prvenstvo posomeznikov v Zagrebu — Način vseh prvenstvenih tekmo vanj ostane kakor dosedaj

Zagreb, 4. decembra. Letošnja glavna skupščina JLAS, ki se je danes vršila ves dan, je potekala v znamenju popolnega brisanja slovenske lahke atletike. Ta trideset je upravičeno, čeprav so od šestih klubov na slovenskem ozemlju štirje (mariborski) sodelovali v idlični harmoniji s savezno upravo; menda ni niti možna diskusija o tem, da sta prava reprezentanta slovenske lahke atletike, vsaj dosedaj in za sedaj edno Ilirija in Primorje. Iz čisto formalnih razlogov, ki stvarno niso nič drugega kot brezprimerno disakceptstvo, sta bila oba ljubljanska kluba spravljena ob možnost, da aktivno sodelujeta na skupščini: Primorje je bilo zaradi pasivnega zaključnega salda črtano iz seznama saveznih klubov (amaterski sport — pa denarna vprašanja!), Iliriji pa z isto motivacijo ni bila priznana pravica glasovanja.

Delegati klubov od Maribora do Beograda in Pančeva so v uslužni slogi oddajali pri vsakem predlogu svoje glasove po taktu savezne taktike. Ljubljana pa je v dveh zaporednih nedeljah prejela dva občutna udara, ki gotovo ne bosta ostala brez odmeva.

O poteku skupščine.

Po poldrugetni zamudi je predsednik saveza g. Ugrinič otvoril skupščino, omenil v svojem pozdravnem govoru, da se naša lahka atletika kljub vsem zaprekam in navezanosti same nase lepo razvija. Savez ni našel zaslobe v ministru za telesno vzgojo, pač pa mu je prisločil na pomoč Savez sportnih savezov, sicer pa je životaril od prispevkov klubov. Napredek lahke atletike je sponel na privatni inicijati klubov. Dotaknil se je raznih pjavov nediscipline (Atene), ki jih je savez na žalost moral ukrotiti z eksempirniimi sankcijami.

Skupščina je nato poslala pozdravni brzojavki Nj. Vel. kralju in ministru za telesno vzgojo, naker je verifikacijski odbor opravil svoje delo. Ooverovljena so bila vsa pooblastila razen dveh ljubljanskih klubov, ki so bili zastopani: Rapid in Marathon iz Maribora po g. dr. Scheublu, ISSK Maribor po g. Bergantu, Zelezničar po g. Fischerju, za oba ljubljanska kluba je ostal na skupščini g. Cek.

Najdalje se je skupščina bavila s to točko dnevnega reda, zlasti ker se je obenem obravnaval protest Primorja proti izključitvi. Prišlo je do najburnejših nastopov, pri čemur so zavzeli ostro stalšče proti taktiki saveza zastopniki državnega prvaka Haška in Zaška, ki so edini podprli stališče ljubljanskega delegata.

Iz poročil bi bilo omeniti: tajniško (g. Francič) omenja predvsem, da je število verificiranih atletov občutno padlo; priložilo se je v članstvo nekaj novih klubov, tako da jih je sedaj 16. Glede zuna-

njih odnošaje v podarja, da so bili z internacionlo federacijo korektni, s SSS zelo prisrčni in je v tej korporaciji imel JLAS močan vpliv; z ministrstvom za telesno vzgojo ni JLAS bil v nobenih odnošajih; z balkanskimi savezi so bili stiki živahni, zlasti glede organizacije balkanskih iger, ki naj se predložijo FJAA v registracijo; dogovorjen je tudi skupen nastop balkanskih savezov proti načrtu italijanske federacije za evropsko prvenstvo. S savezom SKJ se ni kljub triletnemu prizadevanju posrežilo doseči sporazuma o sodelovanju. Razmerje do klubov je bilo različno, prisrčno do mariborskih in beograjskih, korektno in lojalno do zagrebških, velike pregrevave pa je imel savez z ljubljanskima kluboma.

Tehnično poročilo je podal g. Dobrin; obsegalo je poleg splošnih kritičnih opazkov vrsto statističnih podatkov. Podarjal je med drugim ponovno afirmacijo državnega prvenstva moštvev, kjer sta beležila največji uspeh in napredek Primorje in Ilirija....

Blagajniško poročilo (g. Kohn) navaja, da je bilo nekaj čez 70.000 Din dohodkov in skoro toliko izdatkov. V suhih skromnih številkah kaže zgovorno, da je savezu manjkalo vsake inicijative in agilnosti za preskrbo močnejših dohodkov. Kar je savez prejel, je bilo po večini iztjenjeno iz klubov. Stvarna kritika poročil v danih okoliščinah ni imela smisla. Opozicijski zastopnik ni zahteval razna pojasnja o raznih aferah in svojevoljnem tolmačenju in uporabi pravil s strani saveza, tako o anulaciji in preložitvi cross-country prvenstva države iz Ljubljane v Zagreb, o financiranju nastopa zagrebške reprezentance v Pečuhu, o financiranju nastopa Kovačevića na državnem prvenstvu v Zagrebu, ki je nastopil za Concordijo, o uporabi dveh prostih novinarskih vozovnic za Atene, s katerima so se okoristili člani savezne uprave, o nastopu dr. Narančiča in prof. Mesnerja na olimpijadi itd.

Po absolutoriju se je glasovalo o dveh kandidatih listah, zmagala je lista dosedanje uprave, v stereotipnem razmerju 9:2; preds. g. Ugrinič Veljko (Conc.), podpredsednika gg. general Knežević (Beograd) in Grund (Marathon, Zgb.), tajnika Francič in Schwarz (oba Marathon Zgb.), blagajnik g. Kohn (Makab'), referent g. Dobrn (Conc.), odborniki gg. Kratky, Novak, Barančić (vsi Marathon, Zgb.), Macanovič, Gojčič, dr. Dolničar (Hašk), Dujmošič, Marjan, Kuff'neč (Zašk), Bergant, dr. Jettnar (za mariborske klube), Fischer (Pančevo), Stičić, Radovanović, Jovanović, Stefanović (za beograjske klube); dve mesti sta rezervirani za Ljubljano.

Haškovi predlog o reformi državnega prvenstva za poedince in moštva ni uspel,

ostalo je vse pri starem. Prvenstvo moštvev se v bodoče mora vršiti istočasno v vseh krajih in samo v dveh dneh; privržiti je atlete poimensko s točno navedbo največ šestih disciplin, v katerih nastopi. Določila so se prvenstva za l. 1933: cross-country mest 19. marca, Državni cross-country v Mariboru 2. aprila. Prvenstvo moštvev 3. in 4. junija. Prvi del drž. prvenstva poedincev 8. in 9. julija v Zagrebu. Moško prvenstvo mest za poedince 12. in 13. avgusta. Drugi del drž. prvenstva za poedince 16., 17. in 18. septembra v Zagrebu. Argumentacija g. teh. referenta za določitev nazadnje omenjenega prvenstva v Zagrebu se je glasila: »Savez nima sredstev, da bi mogel poslati večje število odbornikov v drugo mesto!« Izvenzagrebški klubi, v prvi vrsti ljubljanska, pa bodo morali najti sredstva pohoda svojih ekp v Zagreb!

V času, ko to pišemo, skupščina se taja. Savo Sancin.

SK Ilirija (smučarska sekcija). Seja sekcijanskega načelstva v sredo ob 20. v kavarni Evropa. Gimnastične vaje vsak terek in petek ob 19.30 v garderobi na drsalšču.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Drevo ob 20. seja sekcijanskega odbora v posebni sobi gostilne »Črnkolec«.

Ljubljanski plavalni podsavez. (Službeno.) Seja upravnega odbora bo danes ob 18.30 v posebni sobi restavracije Emona. Zaradi važnosti udeležba obvezna.

Uspeh novinarskega koncerta

Novinarski koncert v Ljubljani ne uživa le slovesa močnega državne manifestacije in ena največjih družabnih prireditvev, marveč si je pridobil dober glas že tudi kot svojevrsna, vedno na lepi višini stoječa glasbena prireditev. S požrtvovalno pomočjo odličnih glasbenih strokovnjakov sestavlja novinarji leto za letom koncertni program, ki je še sam na sebi nad vse zanimiv in ki vedno nudi tudi kritičnemu obiskovalcu lep glasbeni užitek. Omogočeno je to s tem, da na koncertih rade volje sodelujejo naši najboljši glasbeni činitelji.

Tudi letošnji koncert je zadovoljil v vsakem oziru. Na svoj račun so prišli najprej prijatelji orkestralne glasbe. Uvodne točke je absolval močnen orkester v sestavi, ki pomenja novost: mladi gojenci ljubljanskega konservatorija združeni s člani orkestralnega društva Glasbene Matice. Ze po številčnosti je orkester močno imponiral: saj je štel okrog 80 sodelujočih. Čestitati je treba dirigentu, da se je upal s to kombinacijo kar v koncertno dvorano. Poizkus je v celoti uspel in le želebi bi bilo, da se ta formacija ohrani in da jo obližiramo za periodične koncertne nastope. Sejo smo tudi orkestralne godbe v Ljubljani nujno potrebni. Prof. Škerjanc je s temi mladimi godbeniki odigral najprvo svojo slavnostno uverturo. Umerjeno, slavnostno, brez pretiravanja. Zato pa je to pot zverela kar klasično in mehka godala so prišla do vsega svojega melodičnega izraza. Škerjanc je mojster barve in logičnih harmoničnih razpletov. Pripricani smo, da bo ta uvertura našla še svojo, za nas reprezentativno legitimacijo. Je povsem slovenska, naša, a hkratu bogato moderna, čuvstvena.

Adamič, nekdanji gojenec ljubljanskega konservatorija (studije je nadaljeval na Dunaju) se je predstavil v mirnim stavkom iz svoje simfonije »Duma«. Vsega koncepta nimam pri rokah, zato sem navezan le na ta stavek. Drobec in skromen je po svojem formatu, očitje pa nedvomne dokazne nadarjenosti, ki bo našla po primernem študiju še svoje visokoumetniške kvantite.

Krstičev »Scherzo« je učinkoval nad vse ugodno. Skladba izhaja menda iz predvojne časa, a se ji ta »starost« prav nič ne pozna. Po njej pojmuemo sloves, ki ga uživa skladatelj posebno med srbskim delom naše naroda. — Vse tri skladbe so bile izvajane skrbno, umerjeno, zato pa z notranjim doživljenjem, in to je pri mlademu orkestru velikol.

Dirigent dr. Anton Dolinar se nam je predstavil z Mirkovo »Narodno romanco«. Zapel jo je s spremljevanjem orkestra mešani zbor »Ljubljane«. Priznati moramo dirigentu kakor sodelujočim, da so svojo nalogo domouli in jo rešili na splošno zadovoljstvo. »Ljubljana« je s tem svojim nastopom pokazala, da se je ljubljanoj posveča resni glasbi, čeprav javno bolj po redko nastopa.

Tako oktet »Ljubljanskega Zvona«, kakor kvartet »Ljubljane« sta se odlikovala z brezhibno intonacijo in obsežnim glasovnim materialom. Jerebova »O kresu« in Prelovčeva »Sedem solj si porazela mu« sta privleli otketu tako iz srca, da sta moralita tudi slehernemu poslušalcu do srca. Adamičevi »Marie« je dala ga. Ramskova povsem svojevrsno noto. »Pesem o kapitanu« in Slovenska zemlja« sta bili za kvartet »Ljubljano« močna preizkušnja. Opravil jo je na splošno zadovoljstvo in njegov nastopi bodo imeli vedno privlačno silo.

Mladi Uroš Prevorsek, konservatorist, je že s pravo koncertno vero izjavil tehnično težke Corelljeve variacije. Tudi v »Legendie se je znal čuvstveno poglobiti v skladbo. Mlademu konservatoristu, ki je žel burne aplavze, želimo, da vztraja na tej poti in da se po opazili soli vse posveči glasbi. Spremljaj ga je obzirno in z dopadljivim tonom konservatorist Gallatia.

Prav je tudi, da sta bili na koncertu dve noviteti. Neizčrpan Oster se je to pot predstavil z »Obedom pri medvedu«. Adamič pa z »Devojkou s tremi smovic«. Ze iz njegov je razvidno, da je imel basist gospod Marjan Rus težko nalogo, a zavel je obeh pesmi s tako odlično točnostjo dobri nastavki in čuvstvom, da je spravil obe zjemljivi skladbi do posrečenega krsta.

S prav posebnim zadovoljenjem smo spremljali nastop najstarejšega pevškega društva »Lirica iz Kamnika. Ze večkrat smo imeli priliko ugotoviti, da imajo tudi izven ljubljane mnoge lepe pobude in stremjenja, in smo to opazili zlasti na nastopu mladinskega zbora iz Trbovelj. Nastop kamniške »Lirice« je potrdil to sodbo o tvornosti našega podeželja. »Nazaj v planinski raj« je zvenel tako domače in melanholično, kakor da čepimo pod rimberškimi trtami in gledamo Gregorčiča, kako s solzo v obeh gleda proti tolimski strani in poje srčno boljo pesem svoje ožje domovine.

Zbor pa je že v naslednji Adamičevi pesmi »Vragova nevesta« pokazal, da je kos tudi najtežji nalogi »Lirice« je s svojim nastopom pred tako ogromno množico poslušalcev najbolje dokazala, da niso bila pretirana poročila, ki so jih o njej prinašali naši listi, ko je nedavno praznovala svoj jubilej.

Iz Julijske krajine

Dva incidenta s tihotapci v bližini Postojne

Kakor poroča »Il Gazzettino«, je prišlo pretekli terek popoldne okrog 13.30 pod javniško Debelo goro blizu Slaviane na Pivki do hudega incidenta med oddelkom finančnih straž in dvema oboroženima neznanca. Stražniki so ju pozvali, naj se ustavi, neznanca, ki sta bila oborožena z revolverjema, pa sta odgovorila s celo vrsto strelcev. Tudi finančarji so takoj sprožili nekaj strelcev, a nasprotnikov niso zadeli. Neznanca sta se umaknila v gozd ob cesti, kamor jima pa stražniki, kakor pravijo, zaradi goste megle niso mogli slediti, pač pa so takoj alarmirali ostale finančne stražnike, ki so bili zbrani v bližnji veliki stražnici.

Kaki dve uri pozneje je prišlo do pomembnega spopada. Na neki jasi so finančni stražniki, ki jih je bila že cela četa, opazili oba neznanca, ki ju je na spremljal še eden oborožen mladenič. Tedaj se je zazvil med stražniki in neznanca prava bitka. Stražniki so izkušali obkoliti trojco, ki je oddala nanje okrog 20 strelcev, na katere so odgovorili s salvami iz pušk. Med tem so prihiteli finančarji na pomoč še fašistični milicijari. Kljub temu se jim ni posrečilo prijeti niti enega napadalcev. Vsa okoliščina, da se je bil približal, je bil zaman. Neznanca sta ščitila megla in bližnji gozd, v katerem so nazadnje izsilili. Izmed finančnih stražnikov in milicijarjev ni bil nihče ranjen. Tudi ni znano, če je bil zadet kak izmed napadalcev. Sodijo, da so bili tihotapci.

Dve izpremembi v istrskih fašistih

Istrski pokrajinski fašistični tajnik je bil te dni na inspekcijskem potovanju po Istri. Ko je pregledoval delo fašistov v Viskanju, so mu fašisti in ostali Italijani izrazili svoje nezadovoljstvo z dosedanjim krajevnim tajnikom Padronom, ki si je prisvojil več dobrikanosnih funkcij, poleg drugih tudi mesto podestata. Pokrajinski tajnik je zaradi tega Padrona odstavil in imenoval za njegovega naslednika v viskanjskem fašiju milicijskega komandirja Antona Davida.

Tudi fašistični tajnik Venturini je zapustil svoje mesto fašiju za kopersko okolico. Njegov naslednik pa doslej še ni bil imenovan.

Tudi generali odhajajo

Te dni je bil postavljen na razpoloženo poveljnik videmske armade general Linzli. Iz Trsta je bil premeščen v Firence general Lazzi, dosedanj poveljnik artiljerije tržaškega armadnega zbora. Podpolkovnik Miele pa je bil imenovan za polkovnika in šefa oddelka za gradnjo utrdb pri tržaškem armadnem zboru.

Zvočni film z izredno lepimi smučarskimi prizori

Ljubljana, 4. decembra. Za zimsko športnike zanimiv film je začel danes v Ljubljani predvajati Elitni kino Matica. Zvočni film pod naslovom »Alpska simfonija« nam kaže krasne smučarske prizore in divne pokrajinske slike.

Vsebinska zgodba, ki nam jo kaže ta tekma, s katero je združena ljubzenska dogodka Mary Gardenove (Gretl Theimerjeva). Gardenova se je zaljubila v vodjo moštva, ki ima največ nad v zmago, Tressa (Werner Fütterer), a ta ostane proti njej hladen, med tem ko so vsi trije člani Tressovega moštva zaljubljeni in lepo mladenko. Tekma se vrši za pokal kapetana Gardena, očeta Mary Gardenove. Da bi se Mary maščevala nad hladnim Tressom, zavede Tressovo moštvo in Tressa na izlet, samo da bi zamudil tekmo in da bi tako pri tekmi zmagal baron Plessow, s katerim je zaročena po očetovi volji. Toda na izletu zmaga v njej njena ljubzen in Mary prizna Tressu, kaj je storila. Tress se s svojimi tovariši in Gardenovo hitro vrne. Vsa petorica drvi s smučmi z bliskovito hitrostjo v dolino. Dospeli so še pravočasno. Ker se je med vračanjem eden tovarišev ponesrečil, nastopi namesto njega Mary. Tressovo moštvo zmaga. V času, ko je bil Tress na izletu, so se zgodile v hotelu čudne reči. Baron Plessow, sloveči športnik, ni baš brezdomen človek. Neki gospod Schmidt ga med štirimi očmi obtožuje, da je pustolovec in ženitvenni slepar. Smid mu predlaga, da bo o vsem tem molčal, če mu baron Plessow odstopi delež pri svojem zaslužku. Plessow tega predloga ne sprejme. Naslednjega dne aranžira Plessow, da bi uredil svoje finance, vlom v hotelski tresor in hoče krivdo zvaliti na Schmidta. Vlom je odkrit. Schmidt, ki se izkaže kot zastopnik agencije »Angus«, katerega je agencija po Gardenovem naročilu poslala k tekmi, da se malo pozanima za zagonetno baronovo življenje, je razkrinjal pravega vlomca. No, zaključek je tak, kakor mora biti v tej romantični smučarski zgodbi: hladni Tress se vname in Mary je srečna.

TEDEN DNI FILMA

Quick

Hans Albers je eden najboljših nemških gledaliških in filmskih igralcev. Le malo je njegovih tovarišev, ki bi se bili povzpeli med zvezdnike tako hitro kakor on. Saj še ni dolgo, kar ga je vprašal nekdo, kako mu gre, in mu je Albers odgovoril: »Hvala, dobro. Kakor pač gre človeku, ki mora vsak dan enkrat, v nedežo pa celo dvakrat skočiti z balkona in se ujeti za lesteno, ki visi izpod stropa... To je bilo še takrat, ko je nastopal v reviji pri Jamesu Kleumu.

Hans Albers. ki igra z Lilian Harvey v velikem »Uf-nem« filmu »Quick«

Videl ga je Reinhardt in ga angažiral. Toda pogodba ga je vezala, da je moral še nekaj dni ostati v reviji. Predzadnji dan pa se mu je skok ponesrečil in zletel je po tleh. Mesec dni je ležal v bolnišnici. Že je bil prepričan, da s službo pri Reinhardt ne bo nič. Namenjen mu je bila glavna vloga v Brucknerjevem »Zločincu«. Prepričan je bil, da ne bodo zaradi njega zavlekli premiere. Prav tedaj mu je ponudil ravnatelj nekake cirkusa dobro mesto. Sprejel je ga bil, toda Reinhardt ga je počakal. Kot igralec je igral na odrih in pri filmu. Ufa mu je dala celo vrsto lepih vlog.

Eden izmed njih je »Quick«, ki so ga

Lilian Harvey v karikaturi

predčili po znani francoski drami »Zgodba klovna Quickca«. Režira ga Kurt Siodmak, ki ga v zadnjem času Nemci prav posebno cenijo.

Film pride te dni v »Elitni kino Maticca« in bo prav gotovo za slednjega gledalca užitek, kakršnega že dolgo ni bil deležen.

Oto Stransky

Slučaj je nanesel, da je pred nekaj dnevi umrl v Berlinu znani filmski kompozist Oto Stransky. Ko je šel čez cesto, ga je povozil voz cestne železnice.

Stransky je bil Čeh. Rodil se je pred 43 leti v Brnu. V Leipzigu se je glasbeno izobrazil. Potem ga je Reinhardt vzel za kapelnika svojega orkestra.

Kmalu se je začel udejstvovati kot kompozist. Uglasbil je več operet.

Ob prihodu govorečega filma, so postale filmske družbe nanj pozorne. Do letošnjega leta je napisal glasbo za osem filmskih operet. Naj vam naštejemo nekaj imen: »Kraljica noči«, »Zdravniki za ljubezen«, »Čar vojašnice«, »Če diplomati ljubijo«, »Vzrok za ločitev«, »Veleturista«, »Noč v hotelu« in »Noč brez odmorov«.

Letos je uglasil operete »Gospodična, napačna zveza«, »Moja boža«, »Čerkus Fratelin«, »Oporoka Kornelija Guldnaca« in »Marion, to se ne spodobi«.

Najbolj je uspel s filmom »Moja boža. Slager« ču človek izgubi srce« prepevačo povsod, kjer so ta film igrali.

Newyorška senzacija

Nemci so lani napravili zelo posrečen film iz življenja v dekliških internatih. Dali so mu ime »Dekleta v uniformi«. Glavno vlogo je igrala mlada Herta Thiele. Kmalu po premijeri sta videla ta film v Parizu dva Američana in ga kupila za Ameriko. Kmalu nato pa sta zvedela, da je že nekdo drugi pred njima pripeljal film v Ameriko, da pa ga je cenzura prepovedala. Krimsky, eden izmed obeh Američanov, se je takoj peljal domov, da bi se pogovoril z ženskami, ki vodijo cenzuro. Znano je namreč, da ocenjujejo filme v Ameriki ženske in da je ta cenzura zelo stroga. Z ozirom na to, da so igrali ta film

v vseh evropskih velenostih z velikim uspehom in da so mu vse kritike priznale veliko umetniško vrednost, se mu je posrečilo, da so dame dovolile ponovno cenzuro in pri njej film odobrile. Zdjaj ga igrajo že od 21. septembra v areni »Criterion« v nemški verziji z nemškimi teksti.

Kritik nekoga newyorškega lista je bil ob tem filmu tako navdušen, da je dal zelo čudno izjavo. Ko so ga vprašali po največji filmski umetnici, ni imenoval kakega klasičnega komada Grete Garbo, ampak film »Dekleta v uniformi«.

Značilno je torej, da ima Amerika že dosti več čuta za umetniško plat filma kakor si mislijo ameriški filmski producenti. Za nas pa je najbolj važno dejstvo, da začenja evropski film v Ameriki zmagovati.

Iz Hollywooda

V Hollywood so prispеле vesti, da skrbi Greto Garbo, kako bo z njeno bodočnostjo. Zato je sklenila, da se vrne za Božič v Ameriko.

Baje se boji, da bi se kaka druga igralka ne povzpela na njeno mesto. Znano je, da jo je več igralok začelo zadnji čas posnemati, med njimi posebno Katherina Henburne, ki je kaj hitro zaslovela.

Kdor pozna filmsko zgodovino ve, da karakterne igralke, ki so ustvarile svoj tip, nihče ne more nadomestiti. Greto Garbo naj se kar lepo pomiri. Igralke njenega tipa še ni, dasi je morda več igralok, ki so umetniško močnejše.

Trenutno potrebuje Hollywood Greto Garbo bolj kakor ona njeza. Seveda pa se lahko to hitro izpremeni. Na vsak način pa bi bilo dobro, če Greto Garbo ne bi predelogo počivala, ker imajo ljudje navado, da tudi svoje ljubljence kaj hitro pozabijo.

Jane Grey, pisatelj ameriških romanov z Divjega zapada, ki ga tudi pri nas dobro poznamo po prevodih, ki jih je »Jutro« prinašalo, je sklenil vrožiti nekaj svojih milijonov v filmsko družbo, ki jo je sam ustanovil. Delala bo v glavnem filme po njegovih romanih.

Bernard Shaw je sklenil, da obišče drugo leto Ameriko. In sicer misli priti vanjo pri »Srednjih vratih« čez Japonsko.

Z drugimi besedami — namenjen je v Hollywood. Hollywood ga bo slavil v svoji navniosti kakor kralja kraljev. In potem se bo vrnil v Evropo in ves svet se bo smejal njegovim in ujedljivim šalam na račun filmske prestolnice.

Druga možnost pa je, da bo tam podpisal dobro pogodbo za filmanje svojih del. Potem bodo te ujedljive šale napisane seveda po naročilu...

Carl Laemmle mlajši, lastnik družbe Universal, je izdal zapoved, da je treba v njegovih filmskih dialog kar najbolj omejiti. Metro Fox, Warner in Paramount so mu seveda takoj sledili.

Ko pihva zdaj veter z vso silo v to smer, so se seveda v listih takoj pojavile takele vesti:

Clara Bow, ki je pravkar dovršila film za podjetje Sama Rorka, je izjavila, da je pripravljena igrati še v drugih filmih, toda le v tistih, kjer ji manuskript garantira 75 odst. dejanja in le 25 odst. dialoga.

S filmsko kamero med ledenimi gorami

Napisala Leni Riefenstahl (Nadaljevanje)

»Kako je bilo na lovu na bele medvede. sem hotel vedeti.« Zakaj ste jih nekaj petih s seboj na Grönland, kakor da jih gorje ne bi bilo? ...

»To ni smešno, kakor morda mislite,« je odvrnila. »Če jih ne bi bili zeli s seboj, bi bili morali nanje čakati cele tedne, ker se neprestano selijo. Pa tudi če bi jih bili videli, jih morda ne bi bili mogli filmati. Zato smo vzeli tri s seboj. Danska vlada nam je celo prepisala, da jih moramo potem postreliti, kar uvoz evropskih belih medvedov na Grönland ni dovoljen. Ta prepoved je upravičena. Bili medvedki, ki jih hranijo v Evropi, so navadno okuženi s tricho. Če bi Eskimi kdaj tako žival ubili in pojedli, bi bilo njihovo zdravje v nevarnosti.«

»Kaj vse si ljudje domisljajo!«

»Da, marsikaj. Da bi morali živali pobiti, ni bilo prav režiserju dr. Fancku. Fokusili smo jih spet polovico, da jih odpeljemo nazaj, toda prvi nam je pobežnil in morali smo ga ustreliti. Dr. Fanck, ki kaj takega ne more videti, se je skrivil v koč. Toda — res, o belih medvedih bi vam morala kaj povedati in o lovu nanje. S tem lovom smo imeli precej težav. Manuskript predpisuje, da mora biti medved zlepi na ledeno goro in z nje opazovati okolico. Ko smo tako goro zagledali, smo se morali takoj lotiti dela, kar potujejo plavajoče ledene gore precej hitro. Že nekaj dni prej smo prepeljali prvega belega medveda z ladje na kopno. Ker smo se bali, da nam ne bi pobežnil, so naši pomagači zgradili zanj precej obsežno ječo iz skal in debele žice. Rad je šel vanjo, toda kmalu se je je naveličal. Potem smo šele videli, da smo pozabili računati na njegovo moč. S hrbotom je uprl ob skale in jih razmajal, z nekaj udarci s šapo pa je raztrgal žico. Ni dosti manjkalo, da nam ni kljub vsem prepovedim danske vlade pobežnil. Ves dan smo ga morali loviti, naposled smo ga le dobili. In potem je prišel dan lova. S kletko vred smo se peljali proti ledeni gori in sunili medveda v vodo. Sprva se je čudil nad novo pridobljeno prostostjo, potem pa je začel plavati in bil kaj hitro na ledeni gori. Toda s tem se nismo imeli ničesar. Rokopis je predpisoval pravcat filmski lov. Medved je moral spet v vodo. Potem se je začelo utrdujivo zasledovanje. Medved bi bil moral plavati na kopno, toda na rokopolis in prepis se nikakor ni maral zmeniti. In mi smo mu morali biti ves dan za petami. Potem nam je pobežnil na drugo ledeno goro in — se spravi! spet. Medtem se je stemelilo in filmati seveda nismo mogli več. Zato je pustil dr. Fanck na ledeni gori za stražo dva pomočnika, ostali pa smo se z motornim člonom vrnili v taborišče. Zjutraj smo se na vse zgodaj odpravili z motornim člonom nazaj, toda že sredi poti smo srečali oba čuvarka, ki sta nam javila, da je medved ponoči brez sledu izginil. Pozabila sem povedati, da smo ga prejšnji dan poskušali med plavanjem ujeti s pomočjo lassa in ga zveliči na ladjo, da bi tam v kletki prenočil. Ujeli smo ga sicer, toda na ladjo ga nismo mogli zveliči, ker se je upiral ob stene ladje. Zato smo ga morali pustiti na prostem.

Filmski drobci

Francoski film v oktobru. V oktobru so imehi v Parizu 40 premjer. Med njimi je bilo 27 francoskih, 1 francoski, ki so ga napravili v Belgiji, 3 francoske verzije nemških filmov, nekaj naknadno sinhroniziranih inozemskih filmov in 1 ameriški film v angleškem jeziku. V tem mesecu so torej domači filmi prednjačili. Seveda niso bili vsi na enaki umetniški stopnji. Največji uspeh so dosegli Francozi s filmom Pagnolova drama »Fanny«, ki je nadaljevanje lanske drame »Marije«.

Paramount je kupil roman »Visoka pesem«, ki ga je napisal Herman Sudermann. Po njem misli napraviti film za Marleno Dietrichovo.

Zanimivo je, da tega filma ne bo več režiral Stenberg, ampak najbrž Mamoulian, eden izmed lani nagrajenih ameriških režiserjev.

Pred kratkim je izšel z veliko reklamo v ameriškem magazinu »Liberty« obsežen članek o Greti Garbo, ki ga je baje sama napisala in tudi podpisala. Snov je bila vzeta iz knjige neke ameriške pisateljice »O zasebnem življenju Grete Garbo«. Greto Garbo je takoj protestirala in izjavila, da je ta članek izmišljen.

Znan režiser Cecil de Mill, ki je najbolj zaslovel po svojem filmu »Deset božičnih zapovedi«, je napravil novo umetniško, ki kaže življenje na Neronomem dvoru. Ameriški listi se spodbujajo nad tem, da je praveč natanko pokazal razkošje in razuzdanost tedanjih Rimljanov.

Nemška družba »Tonal-Filme« dela film iz življenja znanega filmskega in gledališkega igralca Maxa Hansena, ki se bo imenoval »Mali Caruso«.

Bergnerjeva je odpotovala ta teden v London, kjer začno delati njen najnovejši film.

V Asconi dela režiser Siodmak film »Zroča skrivnost«. Glavno vlogo igra Willi Forst.

MALI OGLASI

Službo dobi
Vauka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Službe išče
Vauka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Zasluzek
Kdor išče zaslužka, plača za vauko besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vauko besedo 1 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Gugalni konj
dobro obnjen, prava koza, za ugodno napredaj. Cesta v Roško dolino št. 44. 49366-6

Otroški voziček
poniklan, za 300 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo »Jutra«. 49344-6

Stanovanja
Vauka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-4)

2 pisarniški sobi
v sredini mesta takoj oddano v najem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49358-23

Rdeča kokarda
Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških in gračnih vozičkov, tričiklji, razna naj-novejša dvočkolesa, silvalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franco.

Služkinjo
pridno in počestno, z rednim sprejemom sprejemem soki. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49300-1

Prodajalka
izkušena v trgovini z mešanin blagom, vajena gostilno in gospodinjstva. Želi stalno mesto. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »A« 49374-9

Sivilja
gre šivat na dom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49109-3

Pohištvo
Vauka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Enodružna hiša
je neopustana, napredaj v bližini Sv. Križa. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49303-20

Stanovanje
dveh sob, poseelsko sobo, po možnosti kopalnico, v mestu. Ponudbe na oglas. oddelku »Jutra« pod »Nove hiše izključene«. 49274-21/4

Komfortno sobo
separirano, v centru mesta, takoj oddam solitni osebi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49306-23

Dve prazni sobi
veliki, v I. nadstropju v Sembergovovi ulici, pripravni za odvetnika ali pisarne, takoj oddam. Naslov pove oglasni odd. »Jutra«. 49365-23

Praktikantinja
mlajša, sprejema dobro izo. za podjetje. Pomoška s fotografijo in oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »R« 49441-1

Kuharica
želi službo pri dobri družini s 1. januarjem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49361-2

Potniki
Kdor išče mesto potnika, plača za vauko besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (5)

Pohištvo
Vauka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Enodružna hiša
je neopustana, napredaj v bližini Sv. Križa. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49303-20

Stanovanje
dveh sob, kuhinje izšcem za 1. januar. Ponudbe s ceno po »Zdravo in silbo« ena oglasni oddelku »Jutra«. 49301-21/4

Kletno sobo
veliko in svetlo oddam na Kralja Petra trgu št. 8. 49312-23

Franca Rapuša
mestnega dohodarstvenega uslužbenca v pokoju dne 3. decembra po dolgi, muke polni bolezni, previdnega s tolažilni svete vere, v 75. letu starosti.

Pek. pomočnika
mlajšega in vojašnice predloga, zmognega vsraga dela, ki bi razdal tudi kruh, sprejemem pred plačili po dogovoru. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49303-1

Kmečke deklet
vajena kuha in vseh drugih del, želi službo pri boljši družini. Ceni. ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »B« 49364-2

Provizij. potnika
za obiskovanje trgovin v Ljubljani in okolici sprejemem. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Vpeljanj potnika«. 49397-5

Lep lokal
zelo sveta in prosojen, v prvem nadstropju s stano vanjem, v centru mesta oddam s 1. decembrom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49354-19

Hišo v Ljubljani
kupim. Ponudbe z oznabo ulice na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Navedbe cene«. 49345-20

Prazno sobo
lepo in veliko, eventualno z uporabo kopalnice in postrežbo oddam v bližini dramskega gledališča. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 49303-23

Sobo odda
Vauka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Sobe išče
Vauka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-4)

Interesenti
ključavničarji!
Dobroga ključavničarja, zmognega voditi samostojno delavnico, sprejemem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49332-1

Natakarica
želi večletno prakso, zmognega kavo ču. želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Natakarica št. 239«. 49308-2

Mešana trgovina
napredaj na najpomembnejšem prostoru v mestu. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Skoraj nove«. 49321-10

Delikates. trgovino
urajeno, prodam radi našega odgovoravanja iz Maribora. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 49341-19

Stara trgovina
stekla in porcelana, dobro vpojenja, napredaj v večlem industrijskem mestu Slovenije. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Šignova in dobra eksistencija«. 49101-10

Veliko sobo
preprosto, s 2 posteljama in posebnim, vzhodnim takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 49245-23

Opremljeno sobo
zračno in svetlo, z elektriko in posebnim vzhodom, z eno ali dvema gospodarna takoj oddam v Koleriji — Gerbičeva ulica št. 28/1. 49323-23

Razno
Vauka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (27)

Natakarica
želi večletno prakso, zmognega kavo ču. želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra«. 49331-1

Službo slugo
čuvarja, vratarja ali tem podobno. Išče bivši pripravnik in kontr. Govorci slovensko in nemško. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Za-senbnike«. 49421-2

Kupim
Oglasni trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasni socialnega značaja vsa ka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Mešana trgovina
napredaj na najpomembnejšem prostoru v mestu Slovenije. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Šignova in dobra eksistencija«. 49101-10

Stara trgovina
stekla in porcelana, dobro vpojenja, napredaj v večlem industrijskem mestu Slovenije. — Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Šignova in dobra eksistencija«. 49101-10

Veliko sobo
preprosto, s 2 posteljama in posebnim, vzhodnim takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 49245-23

Opremljeno sobo
zračno in svetlo, z elektriko in posebnim vzhodom, z eno ali dvema gospodarna takoj oddam v Koleriji — Gerbičeva ulica št. 28/1. 49323-23

Telefon 2059
PREMOG suha drva POGAČNIK Bohoričeva ulica št. 5

Gospodično
ki bi samostojno vodila sajtkovalnico in delikatesno z nekaj kapitala iščem. Ponudbe pod »Vestna« na oglasni oddelku »Jutra«. 49382-1

Spretna kuharica
in dobra gospodinja išče dobrega mesta. Ponudbe na pod. »Jutra« v Novem mestu pod šifro »Gospodinja«. 49548-2

Prodajalka
mešana stroka, želi službo za takoj. Gre tudi kot kuharica — našla v hotel, kjer bi se lahko naučila tudi kuhati. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 49382-2

Moško kolo
močno in v dobrem stanju kupim. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Trpežno kolo«. 49178-7

Trgovino
z mešanin blagom, v zelo prometnem kraju oddam v najem z zalogo, ali na j. d. sam lokal. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Šignova in dobra eksistencija«. 49101-10

Veliko sobo
preprosto, s 2 posteljama in posebnim, vzhodnim takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 49245-23

Opremljeno sobo
zračno in svetlo, z elektriko in posebnim vzhodom, z eno ali dvema gospodarna takoj oddam v Koleriji — Gerbičeva ulica št. 28/1. 49323-23

Baker, mesing, cink
kupuje najugodnejše MIROSLAV KRAS Zagreb, Sajmniška ulica. Tel. 66—49.

Tehn. uradnika
iščemo za nastop najpomembnejše dne 1. januarja 1933. V poštev pridejo samo abn. srednje tehnične šole strojne oddelka. Ponudbe s prepisni sprejemem na oglasni oddelku »Jutra« pod značko »Tovarna 888«. 49367-1

Prodajalka
mešana stroka, želi službo za takoj. Gre tudi kot kuharica — našla v hotel, kjer bi se lahko naučila tudi kuhati. Naslov v oglasni oddelku »Jutra«. 49382-2

Moško kolo
močno in v dobrem stanju kupim. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Trpežno kolo«. 49178-7

Trgovino
z mešanin blagom, v zelo prometnem kraju oddam v najem z zalogo, ali na j. d. sam lokal. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Šignova in dobra eksistencija«. 49101-10

Veliko sobo
preprosto, s 2 posteljama in posebnim, vzhodnim takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 49245-23

Opremljeno sobo
zračno in svetlo, z elektriko in posebnim vzhodom, z eno ali dvema gospodarna takoj oddam v Koleriji — Gerbičeva ulica št. 28/1. 49323-23

Baker, mesing, cink
kupuje najugodnejše MIROSLAV KRAS Zagreb, Sajmniška ulica. Tel. 66—49.

Mesar. pomočnika
samostojnega, zmognega voditi mesarstvo, iščem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 49309-1

Mlada prodajalka
z znanjem nemščine, išče kletski službo. Dopis na področje »Jutra« v Mariboru pod značko »Vestna« in zaplijiva. 49378-2

Moško kolo
močno in v dobrem stanju kupim. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod šifro »Trpežno kolo«. 49178-7

Trgovino
z mešanin blagom, v zelo prometnem kraju oddam v najem z zalogo, ali na j. d. sam lokal. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »Šignova in dobra eksistencija«. 49101-10

Veliko sobo
preprosto, s 2 posteljama in posebnim, vzhodnim takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 49245-23

Opremljeno sobo
zračno in svetlo, z elektriko in posebnim vzhodom, z eno ali dvema gospodarna takoj oddam v Koleriji — Gerbičeva ulica št. 28/1. 49323-23

Baker, mesing, cink
kupuje najugodnejše MIROSLAV KRAS Zagreb, Sajmniška ulica. Tel. 66—49.

Gospodično
sprejemem k dvema fantkama, ki bi obnem pomagala pri drugih hišnih delih. Ponudbe na oglasni oddelku »Jutra« pod »5 in 10 let«. 49335-1

Krojačica-začetnica
išče mesto. 1 mesec brezplačno. — Ponudbe pod šifro »Marijina 22« na oglasni odd. »Jutra«. 49597-2